

KONINKLIJKE
NEDERLANDSE
GOLF FEDERATIE

Jaarverslag **2019**

1	Van het bestuur	06
2	Jaaroverzicht	18
3	Eregalerij	25
4	NGF-commissies	26
5	Statistiek	34
6	Metten is weten	37
7	Winnaars topgolf	42
8	Wedstrijduitslagen	44
9	Bestuur en Commissies	52
10	Financieel overzicht	57
11	Sponsors	66
12	Colofon	67

In de tekst van dit jaarverslag zijn sommige woorden onderstreept. Dit zijn links naar filmpjes of websites ter verduidelijking van het betreffende onderwerp.

Foto omslag: Kennemer G&CC

HOLE 10

☑ Het publiek geniet van voormalig Masters-winnaar Sergio Garcia tijdens het KLM Open 2019.

Beeld: Golsupport.nl

Het bestuur heeft het genoegen u het verslag aan te bieden over het honderdenvijfde verenigingsjaar.

Bestuur

Caroline Huyskes-van Doorne, *president*
Jan Ede Kuipers, *vicepresident*
Marise Blom, *penningmeester*
Judith Hermans-van Hagen
Richard Kooloos
Alfred Levi
Dricus Prins

NB: We refereren in dit jaarverslag aan een aantal activiteiten in 2020. Door de uitbraak van het coronavirus is echter onzeker of deze kunnen plaatsvinden en zijn onder voorbehoud.

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie

Telefoon 030 242 63 70
E-mail golf@ngf.nl
Website www.ngf.nl

Bezoekadres
Orteliuslaan 1041
3528 BE Utrecht

Postadres
Postbus 8585
3503 RN Utrecht

1 | Van het bestuur

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie (NGF). Het (wettelijk) verplichte financiële verslag verschijnt apart. Beide uitgaven geven uitgebreid en helder weer wat er in 2019 in het Nederlandse golf in het algemeen en bij de NGF in het bijzonder is gebeurd.

De NGF is in 1914 opgericht als Nederlandsch Golf Comité. In de jaren zeventig van de vorige eeuw is besloten de naam in Nederlandse Golf Federatie te veranderen. In het jubileumjaar 2014 werd het predicaat Koninklijk verleend. De federatie heeft inmiddels ruim 270 leden, veelal golfclubs. De doelstelling van de NGF is de bevordering van de golfsport in de breedste zin van het woord. Dit doet zij met commissies, vrijwilligers en een professioneel Federatiebureau met 41 medewerkers (gemiddeld 33,4 fte, ultimo 2019). Er is een tweekoppige directie en een team van leidinggevenden van acht personen.

Het Federatiebureau is gevestigd aan de Orteliuslaan 1041 in de Utrechtse zakenwijk Papendorp.

In het beleidsplan '[Meer door Beter Golf](#)' waaraan sinds 2016 gewerkt wordt, zijn naast marketing & communicatie vier speerpunten benoemd. Hieronder beschrijven wij de belangrijkste zaken per speerpunt.

1. Topgolf

Het team met nationale coaches onder leiding van Maarten Lafeber is in 2019 niet gewijzigd en de eerder ingeslagen weg is vervolgd. Hierbij is afgestapt van de decentrale aanpak, waarbij de feitelijke, dagelijkse begeleiding van de spelers in de nationale selecties niet werd gedaan door de NGF-coaches. Het coachingteam heeft uitgesproken

dat Nederland alleen succesvol kan zijn als:

- er regie is op de (individuele) programma's;
- in een competitieve omgeving (begeleid) getraind wordt;
- er een hogere frequentie is van (begeleide) trainingen;
- er vanaf een bepaald niveau (< handicap 4) veel meer aandacht/coaching komt voor speciale skills, via gekwalificeerde coaches;
- er getraind wordt op de juiste accommodaties (in binnen- en buitenland);
- er op deze wijze op de middellange termijn meer jeugdspelers komen;
- er een nauwe samenwerking is met de golfclubs en -professionals.

De ingeslagen weg is er een die geduld en een lange adem vereist omdat de vijver waaruit kan worden gevist (het aantal jeugdspelers) relatief klein is.

Als ambitie is uitgesproken:

- een mannelijke en vrouwelijke deelnemer aan de Olympische Spelen van 2020 in Tokio;
 - vier deelnemers (m/v) aan de Olympische Spelen van 2024;
 - in 2020 heeft Nederland minimaal drie spelers op de European Tour;
 - in 2020 heeft Nederland minimaal drie speelsters op de Ladies European Tour.
- Eind van het jaar hebben Darius van Driel en Lars van

Meijel een kaart voor de European Tour veroverd. Daarmee is het aantal fulltime Nederlanders op de European Tour, Joost Luiten meegeteld, op drie gekomen. Wil Besseling en Daan Huizing veroverden geen volledige kaart voor de European Tour maar zij kunnen in 2020 wel een groot aantal wedstrijden op het hoogste Europese niveau spelen. Robbie van West is in 2019 doorgebroken naar de Challenge Tour, de eerste divisie van het Europese golf.

Anne van Dam behield in 2019 haar speelrechten op de LPGA Tour, het hoogste niveau voor vrouwen, en de Ladies European Tour. In 2019 boekte ze haar vierde en vijfde zege op de Ladies European Tour en ze maakte deel uit van het zegevierende Europese Solheim Cup-team. Van Dam trad daarmee in de voetsporen van Christel Boeljon, de eerste Nederlandse Solheim Cup-speelster. Zhen Bontan beëindigde eind 2019 haar loopbaan als topamateur en is professional geworden. In de Qualifying School is ze er niet in geslaagd een volledige kaart voor de Ladies European Tour binnen te slepen, maar Bontan heeft wel een kaart bemachtigd met beperkte speelrechten.

Dewi Weber is begin 2019 professional geworden en toegetreden tot Golf Team Holland, dat op initiatief van onder meer de NGF is opgericht om aankomende golfprofessionals te begeleiden bij de start van hun carrière. Onder anderen Joost Luiten, Christel Boeljon en Anne van Dam gebruikten deze weg als springplank naar een zelfstandig bestaan in het professionele golfcircuit. Weber speelde in 2019 verdienstelijk op de Symetra Tour, de eerste divisie van het Amerikaanse damesgolf.

Ter ondersteuning van talenten is in 2019 besloten dat de NGF in 2020 een toernooi van de Challenge Tour en de Ladies European Tour organiseert. Dankzij het organiseren van deze toernooien ontvangt de NGF wildcards voor buitenlandse wedstrijden en kunnen Nederlandse talenten ervaring opdoen in die kampioenschappen. Tegelijk worden jonge

Nederlandse golfers gestimuleerd om in de voetsporen van Anne van Dam en Joost Luiten te treden. De twee topspelers hebben - om niet - een ambassadeursrol bij de twee toernooien die in het teken zullen staan van jeugd-golf.

De Nederlandse amateurs maken op individueel niveau progressie. In teamverband is dat in mindere mate het geval. Het doel voor 2019, dat alle teams van Oranje in het ELTK in de top 8 zouden eindigen, is niet gehaald. De Nederlandse Girls deden het met een 5de plaats heel goed, maar de Boys werden 12de, de Heren 13de en de Dames 18de. Individueel zijn er goede prestaties geleverd door de topamateurs. Koen Kouwenaar won het Nationaal Open en het Spaans Amateur en hij bereikte in het Brits Amateur de kwartfinale. Eind 2019 was hij nummer 16 op de wereldranglijst voor amateurs. Jerry Ji, eind 2019 nummer 67 van de wereld, werd tweede in het Frans Amateur en zesde in het EK voor amateurs.

2. Jeugd & Familie

In 2019 hebben in totaal zo'n 6.500 kinderen voor het eerst een golfclub in de handen gehad. Het **GOLF RAAK!**-funpark van de NGF was aanwezig bij de HISWA Sport Xperience, Hockey Pro League Finale, het KLM Open en de Joost Luiten Classic. Op kleinere schaal kwamen kinderen in contact met golf tijdens de Konings spelen bij diverse golfclubs en bij centrale gemeentelijke vieringen. Tijdens de 100ste editie van het KLM Open deed een recordaantal kinderen mee aan Beat the Pro. Zij mochten tussen de pro's hun golfkunsten laten zien. Een aantal van hen won zelfs vliegtickets.

Het GOLF RAAK!-funpark is een pr-instrument waarmee de NGF de veelzijdigheid van golf voor kinderen op een perfecte manier kan etaleren. Het bestuur onderkent dat deze activiteiten en de inspanningen van bureaumedewerkers en vrijwilligers niet op korte termijn zullen leiden tot een belangrijk doel: aanzienlijk meer juniorleden op golfclubs. In 2019 is een intensief begeleidingstraject gestart op

📷 Ook Joost Luiten zet zich in om kinderen te laten kennismaken met golf.

📷 Een van de kansen van duurzaam beheer: meer biodiversiteit.

vier golfclubs die op een overtuigende wijze kiezen voor jeugd. Door de begeleiding van de NGF wordt jeugd- en familie-golf op deze clubs een integraal onderdeel van het beleid, wat op lange termijn zijn vruchten afwerpt voor deze clubs en de sport. Het aantal clubs dat op jeugdgebied op deze wijze intensief begeleid wordt, wordt in 2020 opgeschaald.

67 clubs organiseerden in 2019 een Familietoernooi en 1.400 koppels namen deel. De nationale finale werd in oktober gespeeld op Het Rijk van Nunspeet. De totaalopbrengst, ditmaal € 18.726,10, is voor het vierde opeenvolgende jaar gedoneerd aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

Jeugd- en familie-golf wordt op die clubs een integraal onderdeel van het beleid, wat op lange termijn zijn vruchten afwerpt.

3. Duurzaam beheer

Ook in 2019 zijn er weer Regionale Golf & Groen workshops georganiseerd door de Golfalliantie: de NGF, de NVG (Nederlandse Vereniging van Golfaccommodaties) en de Nederlandse Greenkeepers Associatie (NGA). Tijdens deze workshops voor beheerders van golfbanen (baancommissies, clubmanagers, (hoofd)greenkeepers en bestuurders/directies) werd ingegaan op het thema van het Nationaal Golf & Groen Symposium ('Inspelen op verandering'). In de workshops werd dieper ingegaan op onderwerpen inzake duurzaam beheer zoals GEO, dataverzameling, best practices, de Green Deal Sportvelden, het Nationaal Sportakkoord, wateruitdagingen door klimaatverandering en IPM (Integrated Pest Management). Zoals gebruikelijk deelden hoofdgreenkeepers hun ervaringen met de deelnemers en werden de bijeenkomsten afgesloten met een baanexcursie.

In de Golf & Groen workshops kwam onder meer OnCourse Nederland aan de orde. Deze verbeterde online portal die clubs gebruiken op weg naar GEO-certificering, is begin 2019 gelanceerd. Een positieve verandering is dat het GEO-certificaat sinds

de invoering van OnCourse langer geldig is. Na de eerste certificering via de nieuwe portal is het certificaat net als vroeger drie jaar geldig maar de geldigheidsduur bij een hercertificering is verlengd van drie naar vijf jaar, mits alle verplichte delen in OnCourse Nederland volledig worden afgerond.

Om clubs in het GEO-traject te ondersteunen zijn er in het voorjaar en najaar op verschillende plaatsen in Nederland OnCourse-workshops georganiseerd. Tips en antwoorden op veelgestelde vragen in de workshops zijn gebundeld en gepubliceerd. Als extra stap in de ondersteuning van clubs is eind 2019 een helpdesk geopend die per mail bereikbaar is en op bepaalde dagdelen van de week telefonisch geraadpleegd kan worden.

OnCourse Nederland, de portal die is ontwikkeld om golfbaanbeheerders te stimuleren bewust om te gaan met natuur en milieu en maatschappelijk verantwoord te handelen, is ook toegelicht in de traditionele bijeenkomsten in de week van het KLM Open: het seminar 'Grijp de kansen van GEO!' en het agronomie-seminar 'Met data naar pesticide-vrij beheer'. Ter gelegenheid van het agronomie-seminar zijn vijf nieuwe factsheets gepresenteerd ter ondersteuning van duurzaam beheer. De deelnemers kregen een verzamelmap met alle factsheets. Op het GEO-seminar zijn de vele kansen van duurzaamheid belicht, bijvoorbeeld speelkwaliteit op de lange termijn, meer biodiversiteit (zie verderop) en positieve publiciteit. In een toespraak eerder in 2019, op het Nationaal Golf Congres & Beurs, gaf NGF-bestuurslid Richard Kooloos een soortgelijke boodschap af: duurzaam ondernemen voelt als een verplichting maar biedt zakelijke kansen.

Eind 2019 is met honderd GEO-gecertificeerde golfbanen een mijlpaal in duurzaam sportaccommodatiebeheer bereikt. Dankzij het GEO-duurzaamheidscertificaat voor golfbanen en de monitoring van gewasbeschermingsmiddelen in de sector is golf een professionele en betrouwbare gesprekspartner voor

de overheid geworden. De marge die sport gekregen heeft bij de uitfasering van pesticiden, is te danken aan alle inspanningen van de golfclubs en banen die dankzij GEO aangetoond kunnen worden.

In alle bijeenkomsten en in verschillende publicaties zijn nieuwe ontwikkelingen rond de Green Deal Sportvelden en het Nationaal Sportakkoord gedeut. Staatssecretaris Stientje van Veldhoven maakte in juni 2019 bekend dat het kabinet vasthoudt aan de afspraken die eerder in het kader van de Green Deal Sportvelden zijn gemaakt. De staatssecretaris wil dat het gebruiksverbod het uitgangspunt blijft, maar het

Het gebruik van pesticiden moet zo snel mogelijk teruggedrongen worden tot nul. Aan de andere kant maakt de overheid geld vrij voor innovatiesubsidies.

kabinet maakt wel nog een tijdelijke uitzondering, tot 2023, voor specifieke situaties. Sportverenigingen moeten goed kunnen onderbouwen waarom het nog niet lukt om het sportterrein zonder bestrijdingsmiddelen te onderhouden en wat er gedaan is om dat wel voor elkaar te krijgen. De staatssecretaris besloot tot deze 'nee, tenzij' overgangperiode van drie jaar omdat pesticidevrij beheer nog niet overal mogelijk is. In elke bijeenkomst heeft de afdeling Duurzaam Beheer & Agronomie de onderliggende politieke boodschap benadrukt: het gebruik van pesticiden op sportvelden moet zo snel mogelijk teruggedrongen worden tot nul. Aan de andere kant heeft de overheid geld vrijgemaakt voor innovatiesubsidies.

Die innovatiesubsidies hebben betrekking op twee thema's:

- hoogwaardig recyclebare kunststofsportvelden, € 1.750.000 beschikbaar voor alleen al het jaar 2019;
- preventie van onkruiden en andere problemen op sportvelden, € 1.050.000 beschikbaar voor alleen al het jaar 2019.

Doel is de ontwikkeling van nieuwe, niet-chemische maatregelen.

In alle bijeenkomsten, via online media en de NGF-publicatie GolfMarkt is ook aandacht besteed aan de afnemende biodiversiteit in Nederland en de kansen die er op dit gebied voor golfbanen liggen. In het najaar is over dit onderwerp een mini-symposium georganiseerd. Biodiversiteit staat wereldwijd onder druk en golf is onderdeel van de oplossing. Grote delen van golfbanen zijn niet direct in spel en lenen zich voor natuurontwikkeling. Met meer natuurwaarden draagt golf bij aan een grotere soortenrijkdom en daarmee aan de oplossing voor een grote maatschappelijke uitdaging.

De **Bird Watching Day** is een jaarlijkse activiteit die zich goed leent om golfers en anderen de natuur op en rond golfbanen te tonen. De vogelteldag op golfbanen vierde in 2019 zijn twintigste verjaardag. Er deden 77 golfbanen mee en er werden op deze banen 163 verschillende soorten gezien of gehoord. De meeste soorten werden aangetroffen op De Texelse: 87.

4. Sportief beleid

Omdat het aanbod van sportieve activiteiten een grote invloed heeft op het werven en behoud van golfers, stimuleert de NGF dat golfclubs sportief beleid als een speerpunt beschouwen. Een goed sportief beleid zorgt voor succesbeleving en plezier waardoor golfers zich meer verbonden en betrokken voelen bij de vereniging en meer gaan spelen. Sportieve programma's zorgen er bovendien voor dat mensen beter sociaal integreren. Beginnende golfers

hebben behoefte aan andere activiteiten dan ervaren golfers en het sportieve programma voor jeugd wijkt af van dat voor senioren. Om goed in te spelen op de sportieve ambities van alle golfers is een goed doordacht programma vereist.

Met dit doel voor ogen werden in het verleden algemene cursussen Sportief beleid georganiseerd. Om een groter effect te sorteren, kiest de NGF er sinds 2019 voor om 'intensieve clubbegeleiding' aan te bieden aan clubs die serieus aan de slag willen met hun sportieve beleid. Deze clubs krijgen gedurende twee jaar intensieve steun. Eind 2019 genieten vijf clubs een dergelijke clubbegeleiding bij hun sportieve beleid in het algemeen en vier clubs bij hun programma's voor jeugd- en familie-golf.

Een goed sportief beleid op clubs wordt ook ondersteund door bestaande programma's en tools zoals **De Golf Academie** en het 9-stappenplan. In 2019 is een nieuwe tool gelanceerd die clubs helpt bij het werven en vasthouden van golfers: **Golfstart**. Clubs kunnen op de portal Golfstart een degelijk en goed geprijsd lespakket voor beginnende golfers aanbieden. Beginners kunnen er gemakkelijk vinden waar Golfstart-pakketten in hun regio worden aangeboden. De Golfstart-cursussen hebben op alle clubs een identieke inhoud en eenzelfde prijs. Na de beginnerslessen worden de nieuwe golfers via Golfstart aangemoedigd vervolgcursussen te doen. Dit moet ervoor zorgen dat beginners in de cruciale eerste twee jaar als golfer goed opgevangen worden.

In 2019 is ook de online portal **opengolfdag.nl** aangepast. Clubs kunnen deze portal gebruiken om hun open golfdagen op dagen naar wens onder de ogen van een groot publiek te krijgen. Bezoekers van de website kunnen eenvoudig de open golfdagen in hun regio vinden.

De **app GOLF.NL** blijft de meest succesvolle tool om golfers te enthousiasmeren meer te spelen en meer qualifying scores in te leveren. Eind 2019 hadden bijna 175.000 golfers de app gedownload,

60.000 meer dan een jaar eerder. Omdat de app actief gebruik van het handicapsysteem stimuleert en omdat een actieve speelsterkte voor meer golfplezier zorgt, zet de NGF in op verdere groei van het gebruik van de app GOLF.NL. Er wordt geïnvesteerd in een uitbreiding van de functionaliteiten, zoals het reserveren van een starttijd.

Samenwerking

In 2019 is de samenwerking tussen de NGF, NVG, PGA Holland en NGA geïntensiveerd. Om enkele voorbeelden te geven: de NGF en NVG trekken gezamenlijk op bij de ontwikkeling van het starttijdenplatform en de Open Golfdagen. En de nieuwe online portal Golfstart komt voort uit een samenwerkingsverband tussen de NGF, NVG en PGA Holland. Op het gebied van duurzaam beheer trekken de NGF, NVG en NGA gezamenlijk op en naast de NGF, NVG en PGA Holland is nu ook de NGA partner van het jaarlijkse Nationaal Golf Congres & Beurs. Een medewerkster van het federatiebureau werkt vier dagen per week voor de NGA.

Sponsors

De NGF is dankbaar dat diverse partners de golfsport willen ondersteunen. In 2019 preees de NGF zich gelukkig met dezelfde sponsors en partners als een jaar eerder: ING Private Banking, Deloitte, TeamNL, Nederlandse Loterij, Monte Rei Golf & Country Club, Acushnet (Titleist/FootJoy), de Numa Group en Ricoh. Daarnaast zijn er bedrijven en personen die de activiteiten rondom Golf Team Holland financieel ondersteunen in de vorm van The Patrons en een actieve businessclub. De sponsors van de NGF zullen een bijdrage leveren aan de toernooien van de Challenge Tour en Ladies European Tour die in 2020 georganiseerd worden. De overeenkomst met Ricoh is eind 2019 beëindigd. In die periode is Mlcompany toegetreden tot de groep sponsors/partners. Het samenwerkingscontract met hoofdsponsor ING Private Banking loopt tot en met 2020. Eind 2020 lopen ook enkele andere contracten met huidige sponsors af. Er worden gesprekken over verlenging gevoerd waarbij de NGF vol vertrouwen is dat dit met een aantal, zo niet alle partners lukt.

Leden

Als nieuwe leden traden toe GV Uithoorn, Golfpark Almkreek en Golfmember.nl. Shortgolf Berkelland (9 holes) en Golfcentrum Uithoorn (9 holes) kregen het certificaat Gekwalificeerde golfbaan.

Amsterdamse GV S.H.E.L.L., GC Harderwold en Stichting P&P Golf - Fitting 'N Fun zegden eind 2019 hun NGF-lidmaatschap op. St. Tata Steel Golf zegde het predicaat Geassocieerd op.

Het onderzoek naar de behoeftes van golfers geeft clubs inzicht welke extra's hun leden wensen.

Hooge Graven G&CC veranderde van naam in Hooge Graven GC Ommen.

Jubilea

Veel clubs vierden in 2019 een jubileum, waarbij vooral het 125-jarige bestaan van de Utrechtse GC De Pan bijzondere vermelding verdient. Acht clubs besteedden aandacht aan hun zilveren jubileum: GC Efteling, De Texelse GC, GV Ameland, GC Prise d'Eau, GC Heidemeer, GC Welderen, Voorschotense GC en G&CC Heiloo.

Golf Awards

De Golf Awards, een initiatief van de NGF, werden altijd uitgereikt op een gala-avond voor genodigden. Bij de verkiezing Golfer en Golfster van het jaar bepaalde het verdiende prijzengeld de keuze van de winnaar. De awards werden daarom altijd gewonnen door Joost Luiten en Anne van Dam, de afgelopen

Utrechtse GC De Pan viert in 2019 het 125-jarige bestaan.

Tom Maddison is Greenkeeper van het jaar 2019.

Beeld: Koen Suyk

jaren de enige Nederlandse golfers op het hoogste niveau. Vanaf 2019 is er voor deze twee categorieën voor een andere opzet gekozen. GOLF.NL kiest - mede na het peilen van meningen van een aantal deskundigen in de golfwereld - de genomineerden. Daarbij wordt vooral gekeken naar prestaties in het jaar gerelateerd aan (reële) verwachtingen van de genomineerde golfer of golfster. Het publiek bepaalt vervolgens via het uitbrengen van zijn stem op de website GOLF.NL.

Bij een aantal categorieën zijn ook andere partijen betrokken die verantwoordelijk zijn voor de uitverkiezing (zoals de Pro van het jaar en Greenkeeper van het jaar). In die gevallen is alles bij het oude gebleven. Voor de categorieën Talent van het jaar en Fysiek beperkte golfer van het jaar bleef het zo dat de keuze voor de winnaar werd gemaakt door deskundigen van de NGF.

De winnaars in de verschillende categorieën waren: Darius van Driel (Golfer van het jaar), Anne van Dam (Golfster van het jaar), Koen Kouwenaar (Talent van het jaar), Domburgsche GC (Golfbaan van het

jaar), John Boerdonk (Professional van het jaar), Daphne van Houten (Fysiek beperkte golfer van het jaar), GOLF.NL (Golfpersprijs van het jaar) en Tom Maddison (Greenkeeper van het jaar).

Algemeen

In 2019 zijn de voorbereidingen begonnen voor een nieuw beleidsplan in de periode 2021-2025. De NGF wil samen met de leden - de verenigingen - tot een 'nieuwe' maar bovenal gezamenlijke visie komen. Om die reden was het Najaarsoverleg tijdens de 100ste editie van het KLM Open voor een groot deel gewijd aan een interactief overleg met de clubs over een breed gedragen nieuw beleidsplan: Visie 2021+.

In het voorjaar van 2019 is aan de clubs een plan voorgelegd om een groot onderzoek naar productdifferentiatie uit te voeren voor de verenigingen en de sector. Eind van het jaar is besloten om in 2020 te beginnen met dit marktonderzoek. Het gedrag van consumenten verandert en daarmee ook hun behoeftes en wensen. Voor de toekomst van de

Digitale NGF-pas in de app GOLF.NL.

clubs en de sport is het belangrijk dat clubs hierop inspelen. Het onderzoek naar de behoeftes van golfers geeft clubs inzicht welke lidmaatschapsvormen en extra's hun leden wensen. Een club of baan kan op basis van de uitkomsten kiezen voor het meest toekomstbestendige producten- en lidmaatschapsmenu. De NGF subsidieert het onderzoek, de participerende clubs betalen een kleine bijdrage. Ze krijgen in ruil daarvoor een clubspecifiek rapport.

In 2019 is de nieuwe ledendatabase in gebruik genomen en de digitalisering van diensten en producten voortgezet. Sinds eind 2019 zijn alle clubs aangesloten op de database waarin iedere golfer een uniek nummer heeft. Dit project heeft enorm veel tijd, energie en geld gekost. De database en de samenhangende diensten zijn nu vernieuwd om te voldoen aan de AVG-wetgeving en innovaties mogelijk te maken, bijvoorbeeld de digitale NGF-pas, digitale score-invoer en digitale handicap-aanpassingen. De digitale NGF-pas is begin 2019 ingevoerd; iedere golfer treft de digitale pas nu

aan in de app GOLF.NL. De digitale pas heeft praktische voordelen (unieke barcode en QR-code voor registratie- en kassasystemen) maar ook een duurzaam voordeel: een digitale pas is minder belastend voor het milieu dan een plastic exemplaar. De uitfasering van de plastic passen verloopt in stappen. Plastic passen zullen uiteindelijk alleen nog worden verzonden naar golfers die daar nadrukkelijk om vragen bij hun club.

Het nieuwe World Handicap System wordt pas in 2021 ingevoerd maar de voorbereidingen zijn al begonnen in 2019. Een belangrijk onderdeel van de overgang naar het nieuwe handicapsysteem is een aanpassing in de handicapsoftware die de NGF en de clubs gebruiken.

In 2019 is ook begonnen met de bouw van een online-starttijdenplatform. Het is een tijdrovend project omdat verschillende softwarepartijen met elkaar moeten gaan communiceren. Het doel is dat het starttijdenplatform in de zomer van 2020

gelanceerd wordt. Het platform maakt het mogelijk dat golfers snel en makkelijk een starttijd kunnen boeken. De NVG en NGF streven er met dit project naar de omzet van de golfbanen te vergroten terwijl de kosten voor de banen van dit reserveringsplatform minimaal zijn.

In het verslagjaar overleed Else Arendsen de Wolff-Exalto, Gouden Speld-draagster.

Op de Algemene Ledenvergadering van de NGF op 30 november droeg Willem Zelsmann het stokje over aan Caroline Huyskes. Zij werd daarmee de eerste vrouwelijke voorzitter in de 105-jarige geschiedenis van de federatie. Eerder in deze vergadering werden twee nieuwe bestuursleden benoemd: Marise Blom als penningmeester en Judith van Hagen-Hermans als bestuurslid Topgolf.

Willem Zelsmann werd in de Algemene Ledenvergadering van 30 november benoemd tot Lid van Verdienste van de NGF.

Het bestuur heeft in het afgelopen jaar een zelfevaluatie uitgevoerd. Aanleiding hiervoor zijn de minimale kwaliteitseisen en de Code Goed Sportbestuur die NOC*NSF via de verdeling van de Lottogelden aan haar leden oplegt. Het bestuur grijpt deze verplichting graag aan om jaarlijks

haar performance en onderlinge samenwerking te toetsen. Uit deze evaluatie die onder begeleiding van NOC*NSF heeft plaatsgevonden, komen de volgende actiepunten voor het bestuur naar voren:

- de bestuursfilosofie van de NGF wordt beter beschreven en vastgelegd in combinatie met de functiebeschrijvingen van de individuele bestuurders;
- als onderdeel van de op te stellen strategie wordt een traject gestart om de rolinvulling van bestuur, bureau en vrijwilligers te optimaliseren (governance/bestuursmodel);
- er wordt een kwalitatief leden- en tevredenheids-onderzoek gehouden om meer inzicht te krijgen in de behoeften van het bureau en de leden.

De NGF voldoet opnieuw aan alle eisen die de Code Goed Sportbestuur stelt aan onze organisatie. Dit is een belangrijke voorwaarde voor het kunnen indienen van subsidieaanvragen bij NOC*NSF.

Voor alle bestuursleden is een rooster van aftreden opgesteld, waarbij (her)benoeming steeds plaatsvindt voor een periode van drie jaar met een maximum benoemingstermijn van zes aaneengesloten jaren. Alle functiebeschrijvingen zijn openbaar gemaakt via de website NGF.nl.

Rooster van aftreden NGF-bestuur

	benoeming	herbenoeming	aftreden
Caroline Huyskes-van Doorne, <i>President</i>	2017	2019*	2023
Willem Zelsmann, <i>President</i>	2014	2017	2019
Jan Ede Kuipers, <i>Vicepresident, Regels en Handicapping</i>	2015	2018	2021
Marise Blom, <i>Peningmeester</i>	2019	2022	2025
Dricus Prins, <i>Breedtesport</i>	2015	2018	2021
Richard Kooloos, <i>Duurzaam!Golf</i>	2017	2020	2023
Alfred Levi, <i>Marketing en Communicatie</i>	2016	2019	2022
Judith van Hagen-Hermans, <i>Topgolf</i>	2019	2022	2025

*Caroline Huyskes-van Doorne was van 2017 tot 2019 penningmeester

Het GOLF RAAK!-funpark bij de Hockey Pro League Finals.

Beeld: Koen Suyk

2 | Jaaroverzicht 2019

Golf kun je het hele jaar door beoefenen. Het kalenderjaar van de NGF kent hierdoor veel gebeurtenissen. De gedenkwaardigste staan in deze tijdlijn.

GOLF RAAK!

- Ruim 6.500 kinderen komen in 2019 in aanraking met golf via het programma van **GOLF RAAK!** Dit gebeurt op evenementen als de HISWA Sport Xperience, Konings spelen, Hockey Pro League Finals, het KLM Open en de Joost Luiten Classic.
- Bij 7 golfclubs wordt het GOLF RAAK!-Funpark opgezet en vijftien clubs organiseren kleinere evenementen met hulp van de NGF die onder andere materialen ter beschikking stelt. Zo kan ook op lokale schaal, met hulp van de gemeente, de golfsport worden gepromoot.

- Er zijn 5 nieuwe factsheets gemaakt in het kader van de serie Duurzaam golfbaanbeheer gepubliceerd inclusief verzamelmap.
- Er zijn vorderingen in het onderzoek door TuRF/WUR naar het voorkomen van onkruiden.
- Conclusies vanuit de Green Deal Sportvelden zijn geïmplementeerd in het Nationaal Sportakkoord met IPM (Integrated Pest Management) als voorwaarde voor hoogstnoodzakelijk pesticidegebruik.

ALGEMEEN

Duurzaamheid

- 100 golfbanen zijn GEO-gecertificeerd en 95 golfbanen OnCourse.
- Er zijn 206 deelnemers aan het Nationaal Groen & Golf symposium en de TuRF-kennisdag.
- Regionale Golf & Groen workshops vinden op vier locaties plaats met in totaal 74 deelnemers.
- GEO- en Agronomieseminars vinden tijdens KLM Open plaats met in totaal 167 deelnemers.
- Het mini-symposium 'Golflandschappen & biodiversiteit' heeft 32 deelnemers.
- De leidraad 'Golfbanen en biodiversiteit' wordt gepubliceerd.
- In samenwerking met Ministerie I&W wordt de handreiking 'Pesticidevrij sportgrasbeheer' gepubliceerd in het kader van de Green Deal Sportvelden.

Clubontwikkeling

- Meer dan 100 clubs worden ondersteund bij Sportief beleid, Players 1st, Jeugd & Familie, marshalling en senioren golf door bezoeken, cursussen en workshops.
- 9 golfclubs nemen deel aan intensieve clubondersteuningstrajecten. In een vast traject wordt gewerkt aan concrete doelstellingen.
- In samenwerking met de Koninklijke Haagsche G&CC wordt een grootschalig onderzoek gedaan naar de kritische succesfactoren van jeugdgolf.
- Er is, samen met de NVG en de PGA, een nieuw platform gebouwd: **Golfstart**. Een platform waar alle golfbanen in Nederland zich bij kunnen aansluiten om meer nieuwe golfers aan zich te binden.
- Er zijn 475 marshals opgeleid middels een regionale of incompany-workshop.

📷 Dewi Weber tijdens de Qualifying Series voor de LPGA.

Beeld: Getty Images

JANUARI

1 januari
Wijziging btw-sportvrijstelling is definitief
De btw-sportvrijstelling is met ingang van 1 januari 2019 verruimd.

17 januari
Het Nationaal Golf Congres met als thema Swing together.
Dit jaar presenteren de NGF, NVG en PGA Holland de cijfers van een gezamenlijk onderzoek naar de waarde van golf. Die cijfers tonen aan hoe krachtig de golfsport is en hoeveel kansen er zijn: er valt nog veel te winnen voor alle partijen in de golfbranche.

23 januari
Qualifying spelen op par-3 banen

FEBRUARI

6 februari
Plaatselijke regels in de app GOLF.NL
Als de plaatselijke regels van de baan herzien en definitief zijn, zet deze dan in de app GOLF.NL. Zo kunnen de golfers alle informatie in de app vinden.

10 februari
In memoriam mevrouw Else Arendsen de Wolff, NGF Gouden Speld-draagster.

MAART

5 maart
Dewi Weber maakt de volgende slag: ze verruimt haar amateurstatus voor een professionele carrière in Amerika.

24 maart
Als golfer krijg je een **digitale NGF-pas** zodra je lid bent geworden bij een van de ruim 270 golfclubs in Nederland.

APRIL

18 april
Open Golfdagen: gratis golfles, TrackMan en zelf spelen!

23 april
Ruim 200.000 qualifying kaarten via **app GOLF.NL**

28 april
GolfMarkt #14 - Op zoek naar kansen

MEI

18 mei
Bird Watching Day

25 mei
ALV
De clubbesturen worden ingelicht over het voornemen om een groot onderzoek naar lidmaatschapsdifferentiatie uit te voeren.

29 mei
OnCourse Nederland: de nieuwe gebruiksvriendelijke online portal die clubs begeleidt op weg naar GEO-certificering.

JUNI

14 juni
Update **Green Deal**: uitzonderingen op gebruiksverbod gelden tot 2022.

23 juni
Bird Watching Day: de resultaten van de twintigste editie.

23 juni
Nieuwe regels bieden kansen om de doorstroming in de baan te verbeteren en de **biodiversiteit** te verhogen.

JULI

1 juli

Informatieplicht Energiebesparing treedt in werking. Elke sportvereniging met een verbruik van minimaal 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ gas moet vóór 1 juli 2019 doorgeven welke energiebesparende maatregelen zijn getroffen.

2 juli

Clarifications
Elk kwartaal publiceren de R&A en USGA 'Clarifications', toelichtingen en aanvullingen op de regels.

10 juli

Ngfhandicap.nl stopgezet, caddie.ngf.nl gelanceerd

De nieuwe database van de NGF wordt leidend ten aanzien van informatie over haar leden. Om die reden wordt ngfhandicap.nl op 15 juli stopgezet en is er voor clubs een nieuw informatie- en communicatieportaal gelanceerd: caddie.ngf.nl. Hier is onder meer een nieuwe 'AVG-proof' handicapchecker te vinden.

Vrijwilliger van het jaar 2019 Jeanine van Greunsven met president Willem Zelsmann.

AUGUSTUS

6 augustus

Rookvrije golfbanen

Op steeds meer golfclubs is roken in de baan niet meer toegestaan, ook in natte periodes als er geen brandgevaar is.

19 augustus

Meer golfers met een **actuele handicap**

SEPTEMBER

14 september

NGF-vrijwilliger van het jaar
In het NGF Crew Café, tijdens het KLM Open, vindt de uitreiking plaats van de 'NGF Vrijwilliger van het jaar'. Dit jaar wordt de prijs gewonnen door Jeanine van Greunsven.

15 september

Golfstart

Beginnende golfers kunnen vanaf deze dag hun start in golf zoeken en boeken op golf.nl/golfstart. Ruim dertig golfclubs en -banen in Nederland hebben circa 65 Golfstart-lespakketten aangemaakt.

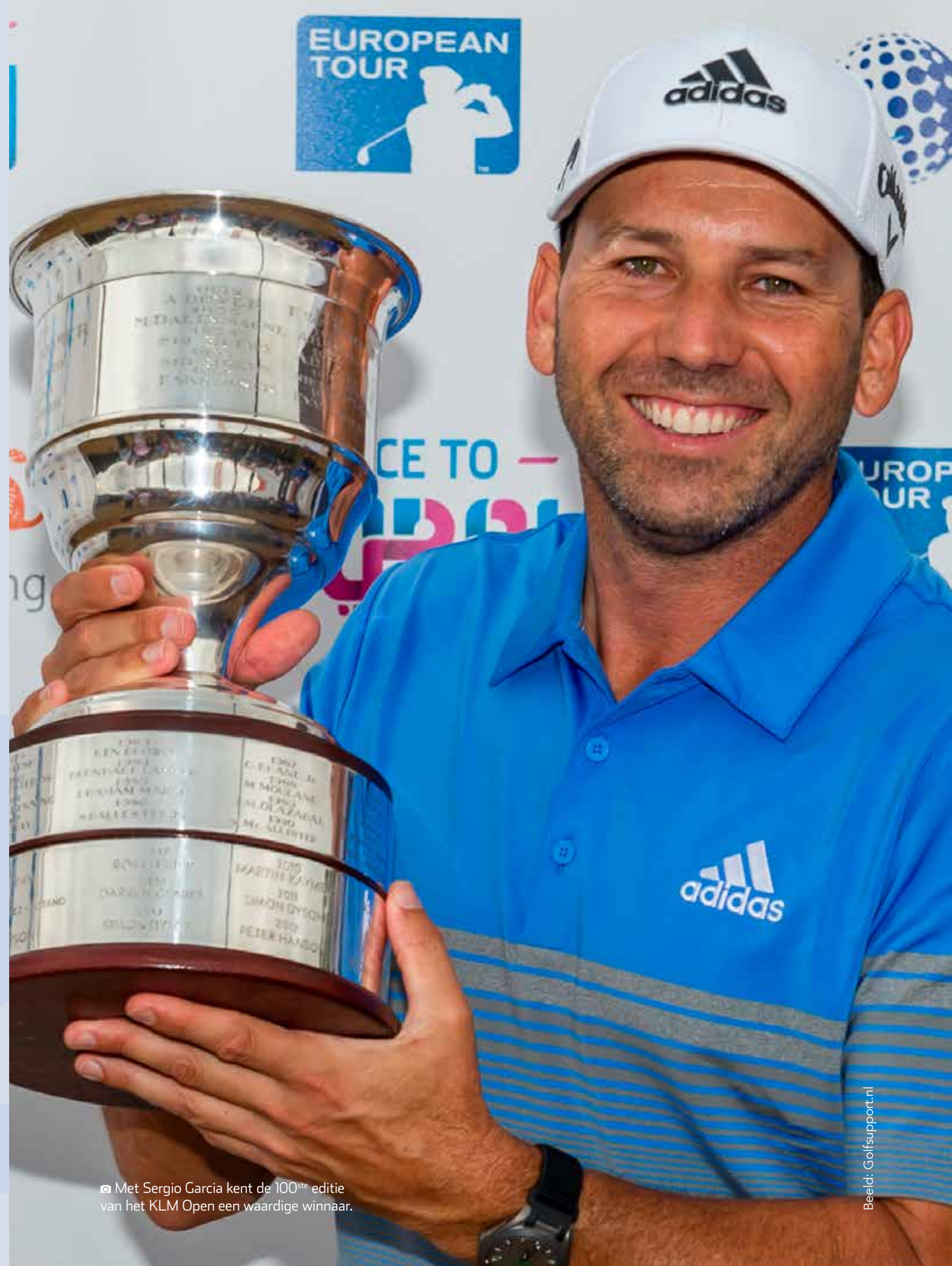
15 september

Start beleidsplan 2021-2025

16 september

100ste KLM Open

Duizenden bezoekers worden welkom geheten op golfbaan The International. Met vrijwilligers, De Golf Academie en het Funpark van GOLF RAAK! is de NGF ook tijdens deze editie vertegenwoordigd.

Met Sergio Garcia kent de 100ste editie van het KLM Open een waardige winnaar.

OKTOBER**1 oktober****Online promotiemateriaal**

voor clubs beschikbaar. Via de gratis tool Club-designs kunnen clubs en banen allerlei designs op maat maken voor de eigen golfbaan en -club.

13 oktober**Finaledag NGF Familietoernooi**

Op Het Rijk van Nunspeet wordt de finale van het NGF Familietoernooi gespeeld. De beste familiekoppels van Nederland strijden om de eerste prijs in de bruto- en netto-categorie van het jaarlijkse toernooi.

21 oktober**GolfMarkt #15** - Bepaal je richting...**NOVEMBER****7 november****Marktonderzoek met en voor clubs**

De NGF investeert in een marktonderzoek naar de behoefte en samenstelling van het golflidmaatschap per (deelnemende) golfclub. Denk aan een lidmaatschap inclusief of exclusief training, speelrecht doordeweeks of in het weekend en het recht om deel te nemen aan clubwedstrijden of niet.

30 november**Caroline Huyskes nieuwe president van de NGF**

Op de ALV van de NGF draagt Willem Zelsmann het stokje over aan Caroline Huyskes. De 52-jarige Huyskes is de eerste vrouwelijke voorzitter in de 105-jarige geschiedenis van de federatie.

DECEMBER**10 december****Nationaal Golf & Groen symposium 2019**

Het symposium, voor het eerst gecombineerd met de TuRF-kennisdag, is met ruim tweehonderd deelnemers drukbezocht.

27 december**Golf Awards**

Niet zoals voorgaande jaren tijdens een gala-avond voor genodigden, maar op ludieke en persoonlijke wijze worden de Golf Awards 2019 uitgereikt. Voor de uitslag van golfer en golfster van het jaar wordt tevens de stem van het publiek gevraagd. De overige awards worden gekozen door deskundigen en partners binnen de golfwereld.

Winnende koppels van het Familietoernooi.

3 | Eregalerij

Ereleden

Mevr. A.E. Eschauzier-Schiff
W.E.L. Mangelaar Meertens
R.H.B. Olland
R. Pfeiffer
J.K. van Soest
J.W. Verloop

Leden van Verdienste

P.J.J.Th. Aalders
Mevr. H.N.L. Boreel-van Riemsdijk
R.J. Derksen
R.E. van Erven Dorens
H.L. Heyster
Mevr. J.E. Heyster-de Witt Puyt
J.B.C. Nolte
Mevr. J.G.M. Brakema-van Rhijn
F.G.S.M. Schul
A.C. Strumphler
W.P. Zelsmann

Gouden Speld-dragers

A. Amsing
Mevr. E.A. Arendsen de Wolff-Exalto
W. Besseling
B.N.L. Bult
K.S. Feitsma
Mevr. A.W.M. van Hagen-Grimbergen
G.L. van Hoogstraten
Mevr. E.H. de Kempnaer-van Roggen
Mevr. A. Kemper
W.A.M. Luiten
J.M. Moret
Mevr. A.E. van der Ploeg-Schonbeck
T. Poggio
J.M.F.E. van Rooy
Mevr. Th. Slooter-Kuipers
T.F.N. Sluiter
W.F. Smit
E. Viswat

4 | NGF-commissies

Sinds de oprichting in 1914 van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie hebben vrijwilligers een grote rol gespeeld bij het bepalen en uitvoeren van het beleid. Ook nu de golfsport een transitie doormaakt, blijkt de inbreng van leden van commissies van grote waarde. Golf in het algemeen en de NGF in het bijzonder profiteren van hun vaak specifieke kennis en grote inzet. Zonder het werk van vrijwilligers in besturen, commissies en werkgroepen zouden veel clubs niet of nauwelijks bestaansrecht hebben.

De NGF heeft ook in het afgelopen jaar de samenwerking tussen de vrijwillige en professionele krachten van het Federatiebureau enorm gewaardeerd. Hier volgt een overzicht van de verschillende NGF-commissies en hun werkzaamheden in 2019.

De **Wedstrijdcommissie** is zeer actief. Het afgelopen jaar organiseerde de commissie zoals gebruikelijk de landelijke NGF-wedstrijden en -kampioenschappen met hulp van bureau-medewerkers Bas Friedericy en Willem Vork. De commissie

werkt nauw samen met de NGF-referees om zeker te stellen dat alles volgens de regels verloopt. Daarnaast helpen ze de deelnemers in de baan en wijzen ze op de speelsnelheid. Dit jaar heeft de commissie een rookverbod ingevoerd bij alle NGF-wedstrijden voor spelers en caddies. Dit is in lijn met het Nationale Preventie Akkoord.

De NGF-wedstrijdkalender telde het indrukwekkende aantal van ruim zestig wedstrijden. De nadruk ligt op topgolf: de Nationale Kampioenschappen Stroke- en Matchplay. Nagenoeg elke

leeftijdscategorie heeft zijn eigen titelstrijd. Denk aan alle NK's voor jeugd, senioren (50+), super senioren (65+) en mid-amateurs (30+). Golfers met (fysieke) beperkingen komen ook aan bod.

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten van de **Handicap- en Regelcommissie** om de clubs en golfers op het gebied van golfregels, handicap, baaninrichting en wedstrijdorganisatie zo goed mogelijk te informeren.

- Toezicht houden op de golfregels (per 1 januari 2019 vernieuwd), plaatselijke regels en baaninrichting.

- Afronden van de boeken 'Golfregels voor startende golfers' en het 'Oefenvragenboek'.
- Start met het vertalen van het boek 'Rules of Golf'.
- Overige vertaling van de plaatselijke regels, de regels voor de baaninrichting en de regels rondom wedstrijden.
- Het controleren van de plaatselijke regels van de clubs om deze kloppend te maken met de huidige golfregels.
- Verstrekken van informatie rondom golfregels, handicap, baaninrichting, wedstrijdorganisatie, course en slope rating en par-3- en par-3/4-banen middels NGF.nl, het NGF Informatieplein en de nieuwsbrieven.
- Bijhouden van de stand van

zaken rond het Wereld Handicap Systeem dat per 1 januari 2021 wordt ingevoerd in Nederland.

- Het verzorgen van meerdere cursussen over de golfregels.
- Het verzorgen van cursussen voor handicap-, baan- en wedstrijdcommissies van clubs op het gebied van baaninrichting, handicapping, wedstrijdorganisatie en course rating.
- Begeleiding van clubs bij de jaarlijkse herziening van handicaps van hun leden.
- Het bijscholen van NGF- en clubreferees.

De Regiocommissarissen van de Handicap- en Regelcommissie hebben een aantal clubs geassisteerd bij uitbreiding, renovatie of inkrimping van hun baan en zij

hebben veel clubs geassisteerd bij vragen over de uitleg van de nieuwe golfregels, de bepalingen van het EGA Handicap Systeem en het opstellen van de plaatselijke regels 2019. Daarnaast hebben zij baanmetingen verricht als voorbereiding op een course rating.

De Regiocommissarissen hebben veel clubs geassisteerd bij vragen over de uitleg van de nieuwe golfregels.

Met de Commissie Course Rating heeft de Handicap- en Regelcommissie evenals in 2018 de scores van spelers van par-3-banen op de eigen baan en andere banen geanalyseerd en geëvalueerd. De formule voor het vaststellen van een course en slope rating voor par-3-banen is in 2019 voor een aantal banen geïntroduceerd. Zo zijn de par-3-banen nu beter vergelijkbaar met de grote banen. De Commissie Course Rating en Handicap- en Regelcommissie hebben eind 2019 besloten een pilot te starten voor par-3/4-banen waarin de playing handicap-tabellen worden vastgesteld volgens een aangepaste rating-methode.

Er is op ruim vijftig banen een course en slope rating vastgesteld. Deze zijn uit te splitsen in:

- 38 banen/clubs met een periodieke rating conform de USGA-licentie en het meerjarenoverzicht course rating;
- een nieuwe par-3-baan;
- op drie par-3-banen is een herrating uitgevoerd;
- vier banen met een of meerdere gewijzigde/gerenoveerde holes;
- voor vier banen is een winter-rating gedaan op aanvraag.

In april is een cursus 'Wegwijs in Course Rating' gehouden. Daarin kregen greenkeepers, baancommissarissen en handicapcommissies inzicht in de invloed

die onderhoud van en wijzigingen in de baan kunnen hebben op de course en slope rating.

Er zijn twee bijscholingsdagen voor alle course raters georganiseerd om de kennis van het USGA Course Rating System up-to-date te houden.

Het totaaloverzicht Course Rating in Nederland 2019-2029 is op het NGF Informatieplein geactualiseerd.

Cursus/bijeenkomst	Frequentie	Deelnemers
Cursus Regelcommissaris 1	3	119
Cursus Regelcommissaris 2	2	55
Regelopfrisdag	1	55
Cursus Wegwijs in Course Rating	1	16
Cursus Handicapping	2	35
Cursus Baaninrichting en wedstrijden	2	63

De Commissie Competitie

meldt dat er in 2019 wederom sprake was van een stijging van het aantal teams. In totaal zijn 2.474 teams in het voorjaar in verschillende afdelingen de strijd met elkaar aangegaan. De vanaf 2016 ingezette verschuiving naar 'minder-holes-competitie', dat wil zeggen de verschuiving van de 36-holes- naar de 27-holes-competities bij de volwassenen en van de 27-holes- naar de 18-holes-competities bij de senioren, ging onverminderd door.

In totaal zijn 2.474 competitieteams in het voorjaar in verschillende afdelingen de strijd met elkaar aangegaan.

In 2019 heeft de samenvoeging van de Dames Standaard 36-holes Afdeling en de Dames Reserve 36-holes Afdeling tot één Dames 36-holes Afdeling plaatsgevonden. De tweede teams zijn ingedeeld in poules waarin ook de eerste teams zitten. Dit om de competitiviteit te verhogen en de krachtsverschillen tussen de teams te verminderen binnen de Dames 36-holes-competitie.

Het in 2018 ingevoerde teamelement in de 18-holes-

De Werkgroep Public Affairs brengt de positieve kanten van de Nederlandse golfsport onder de aandacht.

competitie, namelijk een 9-holes-greensome, is goed bevallen en wordt definitief gecontinueerd. De puntentelling heeft een verbetering ondergaan, waarbij het individuele resultaat weer sterk meetelt.

De NGF Najaarstour is een succesvolle competitie geworden die de

komende jaren niet meer weg te denken valt. Er was een stijging van het aantal teams en er deden golfers mee uit verschillende doelgroepen: man/vrouw, jong/oud, goed/minder goed, teaching pro/amateur. Inmiddels zijn er ruim honderd teams. In de traditionele finale op GC Anderstein werd het jeugdige team van de Koninklijke Haagsche G&CC landskampioen.

Vanaf dit jaar is er geen aparte competitiewebsite meer, maar zijn de uitslagen van alle competitiewedstrijden en de standen van alle poules geïntegreerd in de website golf.nl/ngfcompetitie.

De Commissie Duurzaam!Golf heeft als taak tactisch en strategisch mee te denken over duurzaam beheer, een belangrijk speerpunt van het NGF-beleid.

In het afgelopen jaar kreeg de Werkgroep Public Affairs daarbij steeds meer gestalte. Samen met andere stakeholders houdt deze werkgroep zich onder meer bezig met het betrekken van belanghebbenden, waaronder de politiek, door haar beleid uit te leggen en de positieve kanten van de Nederlandse golfsport onder de aandacht te brengen. Vanuit dit belang van public affairs richt deze ad-hoc-werkgroep zich op actuele politieke thema's zoals de Natuurschoonwet, btw-sportvrijstelling, het Sportakkoord en de Green Deal Sportvelden.

Hieronder volgen enige ontwikkelingen op het gebied van duurzaam beheer in 2019.

- De opmars van het kwaliteitssysteem GEO heeft zich onverminderd voortgezet. In

het voorjaar is de nieuwe online portal OnCourse Nederland gelanceerd. 95 golfbaanbeheerders werken inmiddels met dit nieuwe programma. Het aantal gecertificeerde golfbanen is gestegen naar honderd. In OnCourse Nederland zijn aanpassingen doorgevoerd zodat de criteria voor het GEO-keurmerk volledig in overeenstemming zijn met wet- en regelgeving op het gebied van natuur, milieu en samen-

leving binnen de scope van duurzaamheid.

- Om clubs in het GEO-traject te ondersteunen zijn er in het voor- en najaar op verschillende plaatsen in Nederland OnCourse-workshops georganiseerd.
- De NGF heeft in 2019 opnieuw een voortrekkersrol gespeeld in het Green Deal-project. De NGF nam die rol in 2018 op zich op verzoek van NOC*NSF. Een onderdeel van het traject

Golf heeft een belangrijke stem verkregen in het overleg van het Ministerie van VWS over verduurzaming.

is een koppeling van de Green Deal Sportvelden en IPM (Integrated Pest Management) aan het Sportakkoord. De Golfalliantie (NGF, NVG, NGA) speelt niet alleen een actieve rol bij het verankeren van IPM in het vervolgtraject maar ook bij het vaststellen van de lijst van in uitzonderlijke gevallen te gebruiken gewasbeschermingsmiddelen. De definitieve regeling van het Ministerie van I&W wordt verwacht in het voorjaar van 2020.

- Golf heeft ook zitting genomen in de selectiecommissie met betrekking tot de 'innovatie calls' rond het ontwikkelen van alternatieven voor chemische bestrijdingsmiddelen, een initiatief dat wordt gefinancierd door het Ministerie van VWS.
- Golf heeft voorts een belangrijke stem verkregen in het overleg van het Ministerie van VWS met gemeenten en andere partijen over de verduurzaming van sportaccommodaties in het

Beeld: Maarten Eekelaar

📷 Daphne van Houten sluit 2019 af als beste van de wereld.

kader van het Sportakkoord en de aanverwante Routekaart. In dit verband is toegezien op een duidelijk technisch en chronologisch verband met de Green Deal Sportvelden.

- In samenwerking met het Ministerie van I&W en in het kader van de Green Deal Sportvelden is eind 2019 de publicatie 'Handreiking pesticidevrij beheer' verschenen.
- In diverse nationale en regionale bijeenkomsten is het tot nul reduceren van pesticidegebruik in golfbaanbeheer besproken met belanghebbenden, onder wie bestuurders, commissies, managers, greenkeepers en onderhoudsaannemers en zijn inzichten en 'good practices' gedeeld.

In diverse nationale en regionale bijeenkomsten is het tot nul reduceren van pesticidegebruik besproken.

De afdeling Duurzaam beheer heeft de afgelopen jaren relaties opgebouwd met diverse externe stakeholders zoals Vogelbescherming Nederland, de Vlinderstichting, de Natuur en Milieufederaties (NMF) en drinkwaterbedrijven (Vewin). Zij neemt het voortouw in het verder ontwikkelen van dit soort relaties

en in het aangaan van de dialoog met de samenleving op nationaal niveau, en bouwt deze steeds verder uit.

De **Toetsingscommissie** heeft in 2019 op drie momenten Proeven van Bekwaamheid (PvB's) afgenomen conform de door NOC*NSF in het leven geroepen KwalificatieStructuur Sport (KSS). Het gaat hierbij om PvB's op Niveau 1 (jeugdcoach), Niveau 2 (golfinstructeur en/of talentcoach), Niveau 3 (B-professional) en Niveau 4 (A-professional). De examens worden afgenomen op The Dutch en de Oosterhoutse Golfclub. In 2019 heeft de Toetsingscommissie afscheid genomen van voorzitter René van Elderen. De NGF en de Commissie danken hem voor alle

jaren dat hij zich heeft ingezet. Hij is opgevolgd door Meine Stoker. Naar aanleiding van vragen uit de golfmarkt is er een eerste aanzet gedaan naar het verwerken van de human skills in de KSS 2, 3 en 4.

Het bestuur van de **Commissie Erfgoed** is in 2019 gewijzigd. In februari droeg Michiel Eijkman, die vanaf 2012 voorzitter was, het voorzitterschap over aan Ernst van den Doel. Michiel Eijkman heeft als voorzitter een belangrijke rol gespeeld bij de uitbreiding en professionalisering van de Commissie Erfgoed en verdere integratie met de **Stichting Early Golf**. Onder zijn voorzitterschap zijn verschillende publicaties tot stand gekomen, niet alleen over de geschiedenis van de golfsport, maar ook over die van colf en kolf. In 2019 werd ook afscheid genomen van Ramón van Wingerden die vele jaren, vanuit de NGF, uiteenlopende werkzaamheden voor de commissie heeft verricht. Als opvolger werd NGF-medewerker Chris Veldkamp gevonden. Lily Waller trad toe tot de commissie.

Commissielid Arnout Janmaat kwam tot meerdere publicaties in diverse fora. De commissie besloot tot uitbreiding van de informatievoorziening over de geschiedenis van zowel golf als kolf, met name wat betreft de toegankelijkheid van de historische informatie via internet. Besloten werd de diverse websites

te verbeteren en te komen tot een gezamenlijke website, die toegankelijk moet zijn vanuit de NGF. Ten slotte is het resterende deel van de colf- en kolfcollecties, zoals die aanwezig zijn in het Sint-Eloyen Gasthuis, onder voorwaarden aan het Gasthuis geschonken.

Het **Platform Golf voor mensen met een beperking** – bestaande uit onder meer de NGF, NVG en PGA Holland – heeft diverse activiteiten ontplooid. Naast het organiseren van wedstrijden ging het ook om het inspireren van golfclubs zodat zij aan de slag gaan met de doelgroep fysiek en/of verstandelijk beperkten. Meerdere golfclubs hebben nu, in samenwerking met de golfprofessionals, een mooi programma voor deze golfers.

Met het Sportfonds Golf werden promotionele activiteiten georganiseerd, zoals een puttwedstrijd op het KLM Open en meerdere clinics dankzij samenwerking met revalidatiecentra.

Op het gebied van topsport waren er grote successen. Daphne van Houten was de beste tijdens het Disabled Open van Portugal, Duitsland, Tsjechië, Finland en Nederland. In het Europese Kampioenschap noteerde ze de beste individuele score. Ze heeft

Het resterende deel van de colf- en kolfcollecties, zoals zijn in het Sint-Eloyen Gasthuis, is onder voorwaarden aan het Gasthuis geschonken.

2019 afgesloten als nummer één van de wereld. Ook het nationale team van de NGF boekte dit jaar een mooi succes: een derde plaats bij het ELTK in Spanje.

De **Commissie Begeleiding en Advies** heeft in 2019 vier clubs met een baan en een club zonder baan begeleid naar het kandidaatlidmaatschap van de NGF en twee clubs bij de opzegging van het NGF-lidmaatschap. Daarnaast heeft zij twee banen begeleid bij het verkrijgen van het certificaat gekwalificeerde baan.

Leden van de **Commissie van Beroep** volgden bijscholingen maar hoefden inhoudelijk niet in actie te komen.

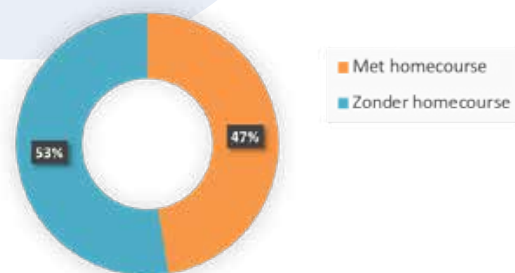
De leden van de **Tuchtcommissie** hebben in 2019 eveneens bijscholingen gevolgd maar hoefden inhoudelijk niet in actie te komen.

5 | Statistiek

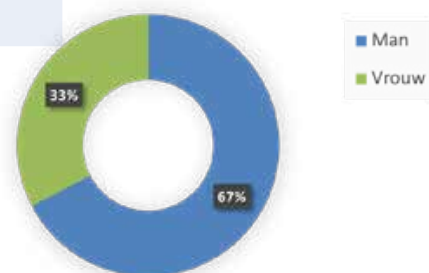
De NGF, NVG en PGA Holland verzamelen gegevens om hun beleid te kunnen bepalen. Hier een aantal van die cijfers over golfers met een NGF-registratie.

Totaal aantal geregistreerde golfers: 379.154

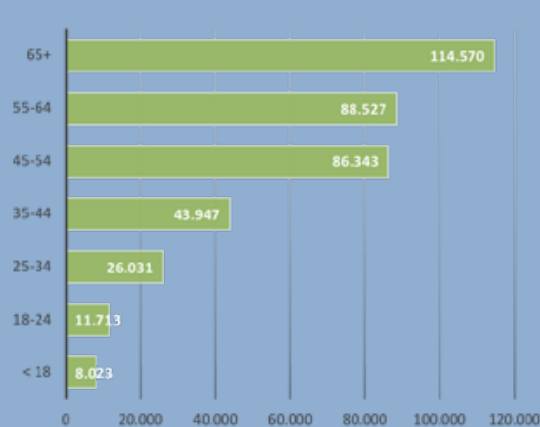
Aantal geregistreerde golfers
Verdeeld naar met en zonder homecourse

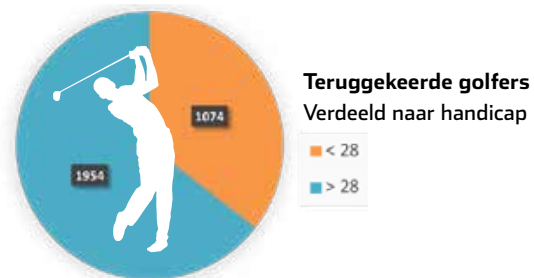
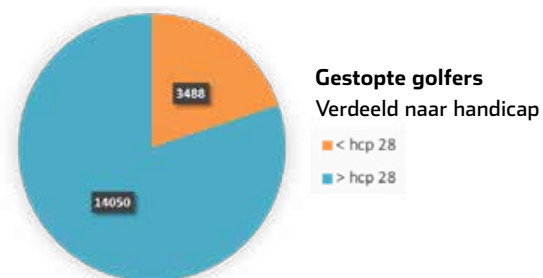
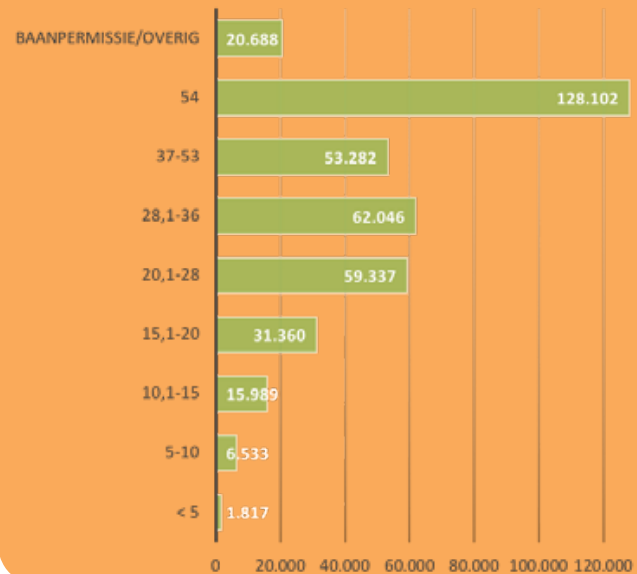
Aantal geregistreerde golfers
Verdeeld naar geslacht

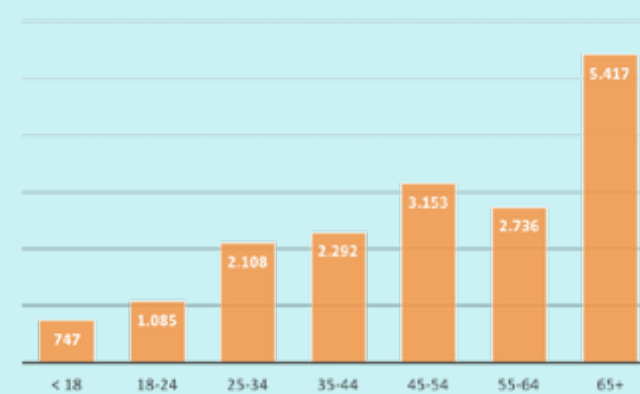
Aantal geregistreerde golfers
Verdeeld naar leeftijd

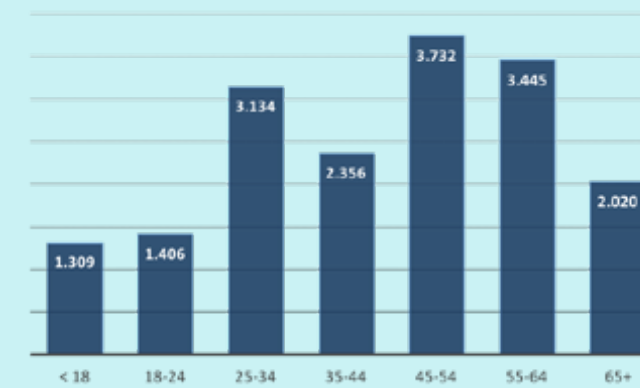
Aantal geregistreerde golfers
Verdeeld naar handicap

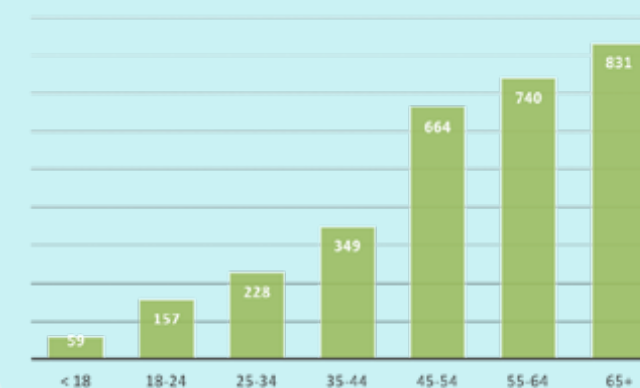
Aantal gestopte golfers
Verdeeld naar leeftijd

Aantal nieuwe golfers
Verdeeld naar leeftijd

Aantal teruggekeerde golfers
Verdeeld naar leeftijd

Resultaten Players 1st

In 2019 zijn twee ledenenquêtes gehouden in het kader van het programma Players 1st dat structureel de tevredenheid van golfers meet. Over het geheel genomen zijn de resultaten goed maar er zijn ook punten die voor verbetering vatbaar blijken.

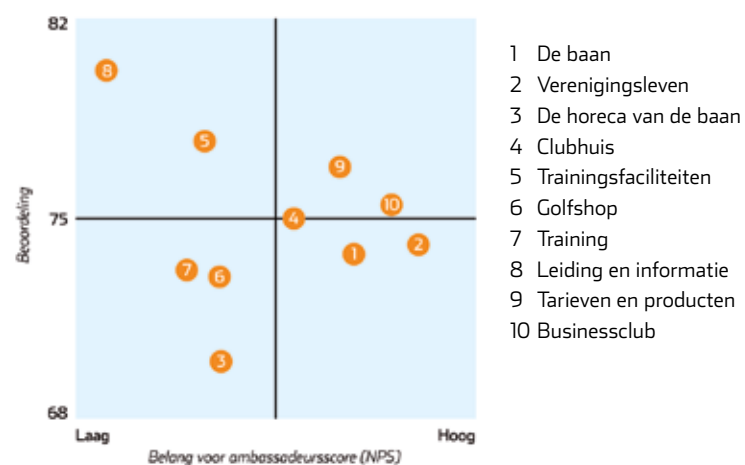
Beoordeling per dienstgebied

De resultaten van de ledenenquêtes van mei en juli zijn positief. Tien diensten werden gewaardeerd en vrijwel alle kregen een hoger cijfer dan in 2018. Alleen 'Businessclub' zakte naar 69. Het onderdeel 'Clubhuis' bleef gelijk. In tegenstelling tot vorig jaar is er een stijging waar te nemen bij 'Verenigingsleven'.

NPS (klantloyaliteit)

De resultaten van de ledenenquêtes zijn verwerkt in onderstaande grafiek. Deze geeft weer hoe belangrijk de score van een dienstgebied is voor de NPS (ambassadeursscore ofwel klantloyaliteit): hoe meer naar rechts hoe relevanter voor verbetering van de NPS-score. Zo zie je dat 'Verenigingsleven' heel belangrijk wordt gevonden. Als clubs en banen hierop hoger kunnen scoren, zal de klantloyaliteit duidelijk groeien. Op 'Training' scoort de markt goed, maar het effect op de NPS is minder groot.

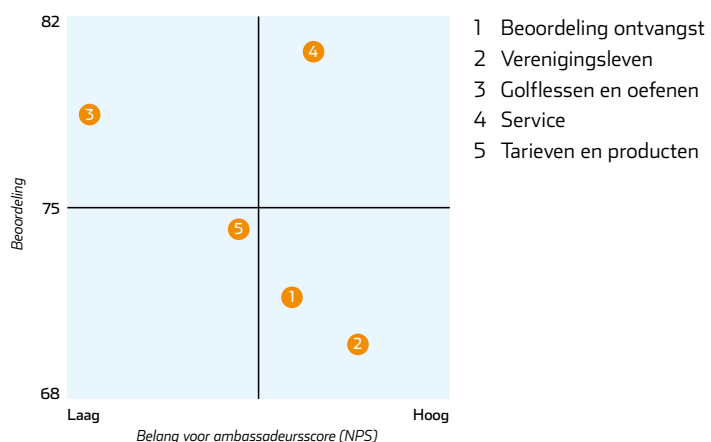
Greenfeespelers

Ook de enquête voor greenfeespelers wordt steeds frequenter ingezet. Dit jaar zijn al bijna 2.500 enquêtes ingevuld voor de achttien clubs/banen die ook deze enquête inzetten. Alle dienstgebieden worden beter beoordeeld dan de leden. Alleen het cijfer dat men toekent aan 'Tarieven en producten' is aan de lage kant.

Nieuwe golfers

Nieuwe golfers krijgen andere vragen, met name gericht op de eerste stappen bij de club en baan. Sociale integratie (verenigingsleven) en aandacht (ontvangst) blijken bij hen de speerpunten te zijn ter verbetering voor een hogere klantenloyaliteit. De service wordt goed beoordeeld. Daar tegenover kan er bij de ontvangst en het verenigingsleven nog veel winst behaald worden.

6 | Meten is weten

BEZOEKERS VAN GOLF.NL (WWW.GOLF.NL)

AANTAL SESSIES

5.050.179

UNIEKE BEZOEKERS

1.558.478

PAGINA-WEERGAVEN

10.738.566

GEMIDDELDE SESSIEDUUR

02:58

SOCIAL MEDIA

19.362

VIND-IK-LEUKS
OP FACEBOOK

7.754

VOLGERS OP TWITTER

10.838

VOLGERS OP INSTAGRAM

65.666

ACTIEVE APP-GEbruikers

Eindstand op 31 december 2019

173.995

APP GOLF.NL DOWNLOADS

4,5

GEMIDDELD AANTAL GESPELDE KAARTEN

295.497

AANTAL GESPEELDE KAARTEN
 208.000 9 HOLES
 87.497 18 HOLES

35,93

LANDELIJK GEMIDDELDE HANDICAP
 GEBRUIKERS APP GOLF.NL

37,31

LANDELIJK GEMIDDELDE HANDICAP
 ALLE GOLFFERS

38,35

LANDELIJK GEMIDDELDE HANDICAP
 NIET-GEbruikers APP GOLF.NL

**PROVINCIES MET DE MEESTE QUALIFYING
 SCOREKAARTEN VIA DE APP**

Noord-Brabant	62.045
Zuid-Holland	61.557
Noord-Holland	57.276

VERKEERSBRONNEN

29,2%

ZOEKMACHINES

(GOOGLE, BING EN ANDERE)

31,1%

DIRECT

3,8%

VERWIJZENDE LINKS

6,1%

SOCIAL MEDIA

26,4%

E-MAIL

3,4%

OVERIGE

TOP 3 BEST BEZOCHTE PAGINA'S OP GOLF.NL

(aantal paginaweergaven)

476.315

DE GOLFREGELS PER 1 JANUARI 2019

127.455

GOLF DRILLS VAN COACH PHIL ALLEN

82.733

DE NGF-PAS EN JOUW HANDICAPBEWIJS KOMEN

DIGITAAL BESCHIKBAAR IN DE APP GOLF.NL

DEGOLFACADEMIE.NL

AANTAL SESSIES	UNIEKE BEZOEKERS	PAGINA- WEERGAVEN	GEMIDDELDE SESSIEDUUR
104.604	39.063	559.026	05:14
GEBRUIKERS	VAN WIE NIEUWE GEBRUIKERS	AANTAL ACTIEVE GEBRUIKERS	DEVICE
42.354	3.736	6.518	desktop 44,25%
<small>> + 12% t.o.v. 2018</small>			mobiel 37,00%
			tablet 18,75%

GOLFRAAK.NL

AANTAL SESSIES	UNIEKE BEZOEKERS	PAGINA- WEERGAVEN	GEMIDDELDE SESSIEDUUR
11.689	9.106	28.088	01:29

NGF.NL

AANTAL SESSIES	UNIEKE BEZOEKERS	PAGINA- WEERGAVEN	GEMIDDELDE SESSIEDUUR
324.921	192.102	696.995	01:40

OPENGOLFDAG.NL

Open Golfdagen in april

10.538

UNIEKE BEZOEKERS IN MAART EN APRIL
> + 85% T.O.V. 2018

GOLFSTART

van 1 sept tot 31 dec 2019

1769,75

GEMIDDELD AANTAL GEBRUIKERS PER MAAND

90

BOEKINGEN

MAGAZINES

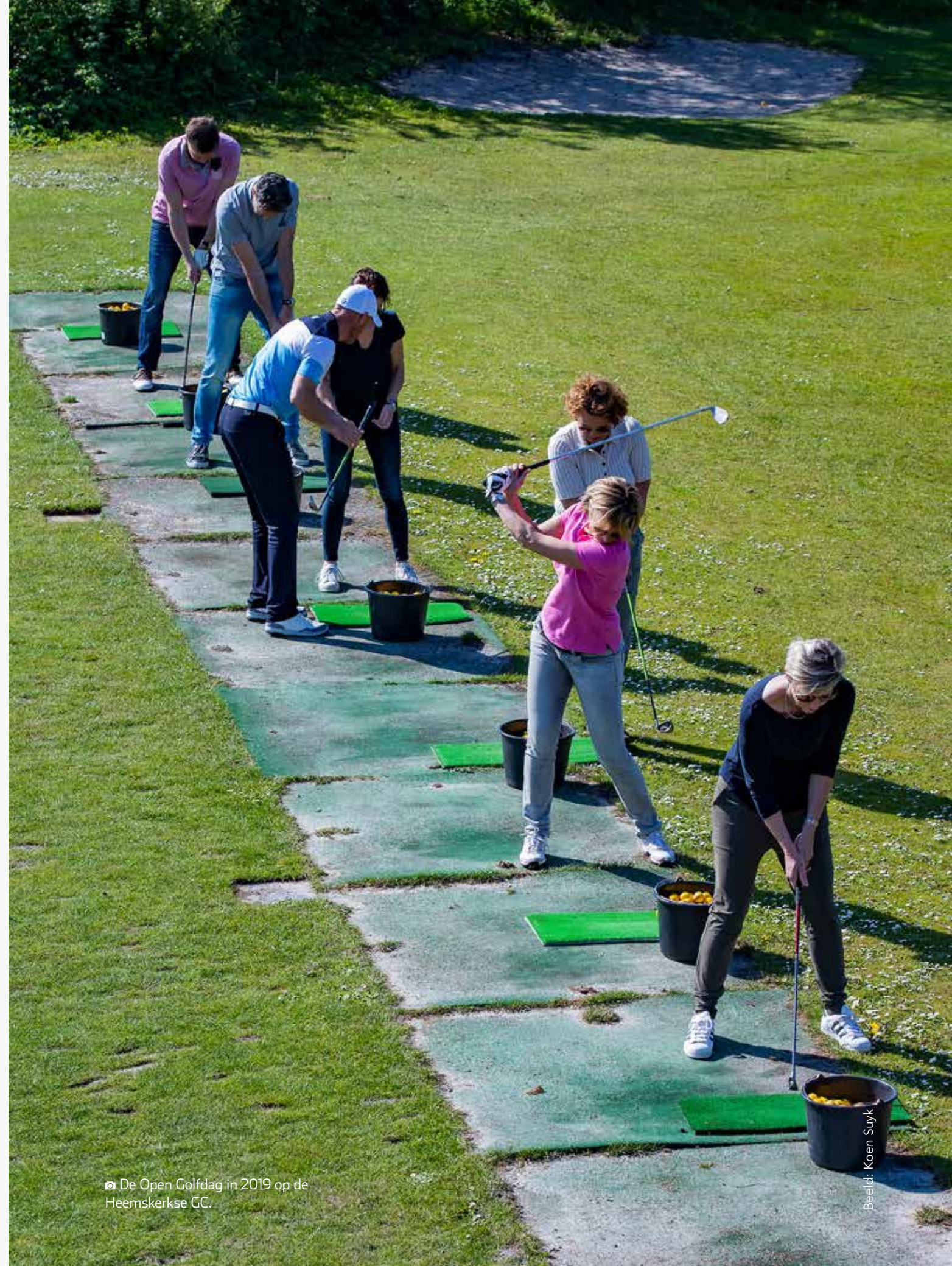
Magazine GOLF.NL
GolfMarkt
GOLF.NL Special

verschijnt

twee keer per jaar
twee keer per jaar
drie keer per jaar

oplage

235.000
3.500
18.000

De Open Golfdag in 2019 op de Heemskerkse CC.

7 | Winnaars topgolf

PROFESSIONALS

- 🏆 Canberra Classic (LET)
 - 👤 Anne van Dam
 - 📍 Canberra GC, Australië
 - 📊 196 (68-63-65 = -17)

- 🏆 Spaans Open (LET)
 - 👤 Anne van Dam
 - 📍 Aloha GC, Spanje
 - 📊 275 (68-69-68-70 = -13)

- 🏆 Rolex Trophy (Challenge Tour)
 - 👤 Darius van Driel
 - 📍 GC De Genève, Zwitserland
 - 📊 265 (68-70-63-64 = -23)

- 🏆 Hopps Open de Provence (Challenge Tour)
 - 👤 Lars van Meijel
 - 📍 Golf International de Pont Royal, Frankrijk
 - 📊 272 (69-67-69-67 = -16)

- 🏆 Leipziger Open (ProGolf Tour)
 - 👤 Dylan Boshart
 - 📍 G&CC Leipzig, Duitsland
 - 📊 214 (72-69-73 = -2)

- 🏆 Kuhn Maßkonfektion Open (ProGolf Tour)
 - 👤 Robbie van West
 - 📍 GC Glashofen-Neusaß, Duitsland
 - 📊 209 (68-69-72 = -7)

AMATEURS

- 🏆 Spaans Amateur
 - 👤 Koen Kouwenaar
 - 📍 Las Colinas Golf, Spanje

Wint finale met 2 en 1 van Callum Farr

LEGENDA

- 🏆 toernooi
- 👤 winnaar
- 📍 locatie
- 📊 score

LEGENDA

datum – locatie – formule

M	uitslag meisjes
J	uitslag jongens
D	uitslag dames
H	uitslag heren
DS	uitslag dames senioren
HS	uitslag heren senioren
A	beste amateur
U	uitslag

8 | Wedstrijduitslagen

KAMPIOENSCHAPPEN

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 18 jaar

29 en 30 april - GC De Gelpenberg -

54 holes Strokeplay

M	1	Marloes van den Brink	219
J	1	Ricardo Veldman	209

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 15 jaar

2 en 3 mei - De Nunspeetse - 36 holes Strokeplay

M	1	Rosanne Boere	232
J	1	Hidde van Breukelen	227

Nationaal Kampioenschap voor golfers met een fysieke beperking

18 en 19 mei - GC Dorhout Mees -

18 holes Strokeplay

D	1	Daphne van Houten	145
H	1	Richard Kluwen	157

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

30 mei t/m 1 juni - Noordwijkse GC -

72 holes Strokeplay

D	1	Zhen Bontan	295
H	1	Dario Antonisse	286

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Meisjes en Jongens t/m 12 jaar

8 juni - GC De Haenen - 18 holes Strokeplay

M	1	Irisa Kasirin	87
J	1	Björn Driessen	70

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Junioren/Trompbeker

8 t/m 10 juni - Noord-Nederlandse G&CC -

72 holes Strokeplay

M	1	Daniëlle Modder	289
J	1	Dario Antonisse	286

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Senioren Dames en Heren

14 t/m 16 juni - Golf Patriziale Ascona (Zwitserland) -

54 holes Strokeplay

D	1	Macarena Campomanes	207
H	1	Mattias Pernheden	203

Nationaal Senioren Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

22 t/m 23 juni - De Zuid Limburgse G&CC -

36 holes Strokeplay

D	1	Renée de Ruiter	152
H	1	Pieter van Doorne	143

Beeld: Golsupport.nl

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Super Senioren Dames en Heren

19 en 20 juni - Hattemse G&CC - 36 holes Strokeplay

D	1	Gerian van Ooijen	153
H	1	Pem van Heek	143

Nationaal Open Matchplay Heren & Heren Senioren

19 t/m 22 juni - G&CC Geijsteren - Matchplay

H	Mark Reynolds wint met 4 en 3 van Ruben Wehgelaer
HS	Andrew Scullion wint met 5 en 4 van Mus Deboub

Kenemer Open

23 juni - Kenemer G&CC - 27 holes Strokeplay

D	1	Danique Stokmans	111
H	1	Tim van der Steen	104

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Heren

26 t/m 29 juni - Diamond Country Club (Oostenrijk) - 72 holes Strokeplay

U	1	Matthias Schmid	273
---	---	-----------------	-----

International Dutch Senior Open

4 t/m 6 juli - Drentse GC De Gelpenberg - 54 holes Strokeplay

D	1	Nan Croockewit	233
H	1	Philip Rubay Bouman	226

Europees Landen Team Kampioenschap Meisjes

9 t/m 13 juli - Parador de el Saler (Spanje) - Matchplay teams

U	1	Denemarken
	5	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Jongens

9 t/m 13 juli - Golf de Chantilly (Frankrijk) - Matchplay teams

U	1	Frankrijk
	12	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Dames

9 t/m 13 juli - Is Molas (Italië) - Matchplay teams

U	1	Zweden
	18	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Heren

9 t/m 13 juli - Ljunghusen GC (Zweden) - Matchplay teams

U	1	Zweden
	13	Nederland

Dutch Junior Open

17 t/m 20 juli - Noord-Brabantsche GC Toxandria - 72 holes Strokeplay

M	1	Sofia Garcia	281
J	1	Koen Kouwenaar	274

Individueel Europees Amateur Kampioenschap Dames

24 t/m 27 juli - Parkstone GC (Engeland) - 72 holes Strokeplay

U	1	Alice Hewson
---	---	--------------

Nationaal Senioren Matchplay Kampioenschap Dames en Heren

2 t/m 4 augustus - GC Broekpolder - Matchplay

D	Nan Croockewit wint met 5 en 4 van Siene Dresselhuys
H	Bart Nolte wint met 4 en 3 van Eric Rubay Bouman

Nationaal Matchplay Kampioenschap Junioren

3 en 4 augustus - GC Broekpolder - Matchplay

M	Lizzy Peeters wint met 1 up van Anne-Sterre den Dungen
J	Timo Thans wint met 3 en 2 van Piet Hein Bakkenes

De dames van de Noordwijkse GC zijn de winnaars van de finale in de hoofdklasse.

Bij de heren wint het eerste van de Rosendaelsche GC de hoofdklassefinale.

Dutch Amateur Championship8 t/m 10 augustus - Eindhovensche Golf -
72 holes Strokeplay

D	1	Anouk Sohier	285
H	1	Bob Beurts	271

Nationaal Matchplay Kampioenschap Dames en Heren

16 t/m 18 augustus - Lochemse GC - Matchplay

D		Anne-Sterre den Dungen wint met 4 en 3 van Myrte Eikenaar
H		Marnick Modder wint met 2 en 1 van Ayden Verdonk

Nationaal Foursome Kampioenschap Dames en Heren24 en 25 augustus - Koninklijke Haagsche G&CC -
Foursome Matchplay

D	1	Danique Stokmans en Barbara Kerdel winnen met 3 en 2 van Caroline Karsten en Noa van Beek
H	1	Julien Mager en Kevin Echteld winnen met 3 en 2 van Niels Lindeboom en Jan Ottink

Nationaal Senioren Mixed Foursome Kampioenschap

27 en 28 augustus - Leeuwarder GC De Groene Ster - 36 holes Strokeplay

U	1	William Remeus en Marleen Otten-Pollemans	160
---	---	---	-----

Nationaal Kampioenschap Four Ball-Better Ball Heren

1 september - Amsterdamse GC

U		Dario Antonisse en Nick Nolte (Koninklijke Haagsche G&CC)	130 pnt
---	--	---	---------

Europees Landen Team Kampioenschap Dames Senioren

3 t/m 7 september - BlackSeaRama Golf Resort & Villas (Bulgarije) - Matchplay teams

U	1	Engeland
	7	Nederland

Europees Landen Team Kampioenschap Heren Senioren

3 t/m 7 september - Rungsted GC (Denemarken) - Matchplay teams

U	1	Engeland
	6	Nederland

Nationaal Open Dames en Heren4 t/m 7 september - Hilversumsche GC -
72 holes Strokeplay

D	1	Daniëlle Modder (am)	290
H	1	Koen Kouwenaar (am)	282

KLM Open12 t/m 15 september - The International -
72 holes Strokeplay

U	1	Sergio Garcia	270
A	60	Koen Kouwenaar	282

Nationaal Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren Mid-Amateur21 september - VGC Het Rijk van Nijmegen -
18 holes Strokeplay

D	1	Michelle Wouters	159
H	1	Maarten Sloopmaekers	139

OVERIGE WEDSTRIJDEN**Nederlands Scholen Team Kampioenschap**17 maart - De Nunspeetse -
18 holes Strokeplay Four Ball-Better Ball

U	1	CSE 4, Zwolle
---	---	---------------

Kwalificatiewedstrijd - Voorjaarswedstrijd

24 maart - GC De Scherpenbergh - 18 holes Strokeplay

D	1	Judith van der Voort	71
H	1	Rick Hessing (na play-off)	67

Openingswedstrijd Senioren Dames en Heren

6 april - GC Stippelberg - 18 holes Strokeplay

D	1	Nan Croockewit	70
H	1	Pieter van Doorne	74

Openingswedstrijd voor golfers met een fysieke beperking

19 april - GV De Peelse Golf - 18 holes Strokeplay

D	1	Daphne van Houten	78
H	1	Mari Berkers	78

Vier Landen Boys

20 t/m 22 april - Troon Darley GC (Schotland) - Matchplay

U	1	Schotland
	2	Nederland
	3	Wales
	4	Ierland

Kwalificatiewedstrijd - Nationaal Strokeplay Kampioenschap Dames en Heren

26 april - De Purmer - 18 holes Strokeplay

D	1	Nikki Hofstede (na play-off)	76
H	1	Rick Hessing	68

Voorjaarswedstrijd Dames en Heren

5 mei - De Swinkelsche GC - 36 holes Strokeplay

D	1	Zhen Bontan	144
H	1	Mats Markovits	144

📍 Zhen Bontan wint het Nationaal Strokeplay Kampioenschap en de Voorjaarswedstrijd.

Heren Senioren Four Ball-Better Ball

16 mei - GC De Dommel - 18 holes Stableford

U 1 Henk Jansen en Bart Nolte 43 pnt

Finale Hoofdklasse Competitie Dames en Heren

25 en 26 mei - GC Stippelberg

D Landskampioen Noordwijkse GC

H Landskampioen Rosendaelsche GC

Eschauzier Cup

29 en 30 juli - Keppelse GC - Matchplay

U gelijkspel (8-8)

Dames Senioren Four Ball-Better Ball20 augustus - Noord-Brabantsche GC Toxandria -
18 holes StablefordU 1 Tatiana Klinkert en Nicole Duijkers
(De Berendonck) 41 pnt**Slotwedstrijd voor golfers met een fysieke
beperking**28 september - VGC Het Rijk van Nijmegen -
18 holes Strokeplay

D 1 Daphne van Houten 76

H 1 Mari Berkens 81

Vier Landen Jeugd t/m 16 jaar5 t/m 7 oktober - Spiegelven Golf Genk (België) -
Matchplay

U 1 Finland

2 Nederland

3 België

4 Zwitserland

Slotwedstrijd Senioren Dames en Heren6 oktober - Koninklijke Haagsche G&CC -
18 holes Strokeplay

D 1 Catryn Geleijnse 80

H 1 Bart Nolte 71

Mevrouw Swanebeker

6 oktober - GC De Dommel - 18 holes Strokeplay

U 1 Fleur van Beek 75

België-Nederland Jeugd t/m 12 jaar

12 en 13 oktober - Royal Golf Club du Hainaut

(België) - Matchplay

U België wint (14-6)

Finale Familietoernooi

13 oktober - De Nunspeetse -

18 holes Greensome Stableford

U 1 Valerie en Carl Nolte
(GC De Schoot) 54**Nederland-België Senioren**

18 en 19 oktober - Hilversumsche GC - Matchplay

U gelijkspel (12-12)

Finale Junior Ranking

27 oktober - GC Almeerderhout - 18 holes Strokeplay

M 1 Anne-Sterre den Dungen 72

J 1 Bryan de Jonge 72

PUNTENKLASSEMENT

NGF Amateur Ranking (in punten)

UITSLAG MEISJES

1 Anne-Sterre den Dungen 3.636

2 Lauren Holmey 3.022

3 Daniëlle Modder 2.850

4 Rosanne Boere 2.666

5 Marloes van den Brink 2.576

UITSLAG DAMES

1 Anouk Sohier 5.374

2 Danique Stokmans 5.025

3 Anne-Sterre den Dungen 4.597

4 Mayka Hoogeboom 3.781

5 Lizzy Peeters 3.758

UITSLAG DAMES SENIOREN

1 Nan Croockewit 12.250

2 Renée de Ruijter 8.000

3 Siene Dresselhuys 7.300

4 Marianne Geers 4.800

5 Kristine ten Doesschate 3.700

UITSLAG JONGENS

1 Ricardo Veldman 3.630

2 Piet Hein Bakkenes 3.367

3 Thijmen Batens 2.906

4 Kiet van der Weele 2.426

5 Koen Kouenaar 2.261

UITSLAG HEREN

1 Koen Kouenaar 5.400

2 Bob Geurts 3.926

3 Dario Antonisse 3.904

4 Benjamin Reuter 3.718

5 Kiet van der Weele 3.352

UITSLAG HEREN SENIOREN

1 Bart Nolte 10.250

2 Philip Rubay Bouman 6.500

3 Pieter van Steenberghe 5.283

4 Pieter van Doorne 4.500

5 Eric Rubay Bouman 3.800

9 | Bestuur en Commissies

BESTUUR

In het verenigingsjaar 2019 was het bestuur als volgt samengesteld:

Caroline Huyskes-van Doorne,
president
(vanaf 30-11-2019)

Willem Zelsmann,
president
(tot 30-11-2019)

Alfred Levi

Richard Kooloos

Jan Ede Kuipers
vicepresident

Marise Blom
(vanaf 30-11-2019)

Judith Hermans-van Hagen
(vanaf 30-11-2019)

Dricus Prins

COMMISSIES

De commissies waren in het verenigingsjaar 2019 als volgt samengesteld:

Commissie van Beroep

Marie-Louise van Emden-Geenen,
voorzitter
Imbert Jebbink
Sikko Onnes
Jan Kees van Soest

Tuchtcommissie

Joan van de Kraats, voorzitter
Marc Delissen
Robert Huijgen
Marcel L'Hermines
Riekus Lie
Jan Pieter Six

Commissie Erfgoed

Ernst van den Doel, voorzitter (vanaf
01-04-2019)
Michiel Eijkman, voorzitter (tot 01-04-2019)
Mark Aberkrom
Iain Forrester
Arnout Janmaat
Willem Mock
Do Smit
Lily Waller (vanaf 14-02-2019)

Commissie Begeleiding en Advies

Twan Boerdonk
Harry Langevoort
Trix van der Mast-Berghs

AFDELING SPORT

Wedstrijdcommissie

Eric van Mieghem, voorzitter
Dick Biesheuvel
Rob Bom
Ellen Crabbendam (vanaf 12-02-2019)
Herald Kleuver
Alex Kremer

Theo den Tex
Marjon Thijssen (vanaf 12-02-2019)
Maarten Zegers

Commissie Competitie

Hans Scholten, voorzitter
Peter Duijvestein (tot 30-09-2019)
Siene Dresselhuys-Doeleman
Evelyne van Ewijk
Lianne Jansen (vanaf 04-11-2019)
Karen Vermeulen

Toetsingscommissie

Meine Stoker, voorzitter (vanaf 01-04-2019)
René van Elderen, voorzitter (tot 01-04-2019)
Frans van der Ham
Fred Mol
Harm Jan Peters
Renate Roeleveld

AFDELING SPEL

Handicap- en Regelcommissie

Jan Visser, voorzitter
Walter Haandrikman
Harry Langevoort
Job Jan Simmelink (tot 31-12-2019)
Wouter Quispel (vanaf 26-02-2019)
Milou Wolters

Regiocommissarissen

Hans Aerts
Claire Freling
Harry Langevoort
Trix van der Mast-Berghs
Peter van Zwieten (vanaf 01-01-2019)

REFEREES

Dick Biesheuvel
Rob Bom
Ellen Crabbendam
Michiel Ey
Walter Haandrikman

Herald Kleuver (vanaf 19-02-2019)
Alex Kremer
Gilion van Lierop
Eric van Mieghem
Job Jan Simmelink
Sander Stet
Gertjan Teekman
Theo den Tex
Marjon Thijssen (vanaf 19-02-2019)
Jan Visser
Janke van der Werf
Milou Wolters
Maarten Zegers

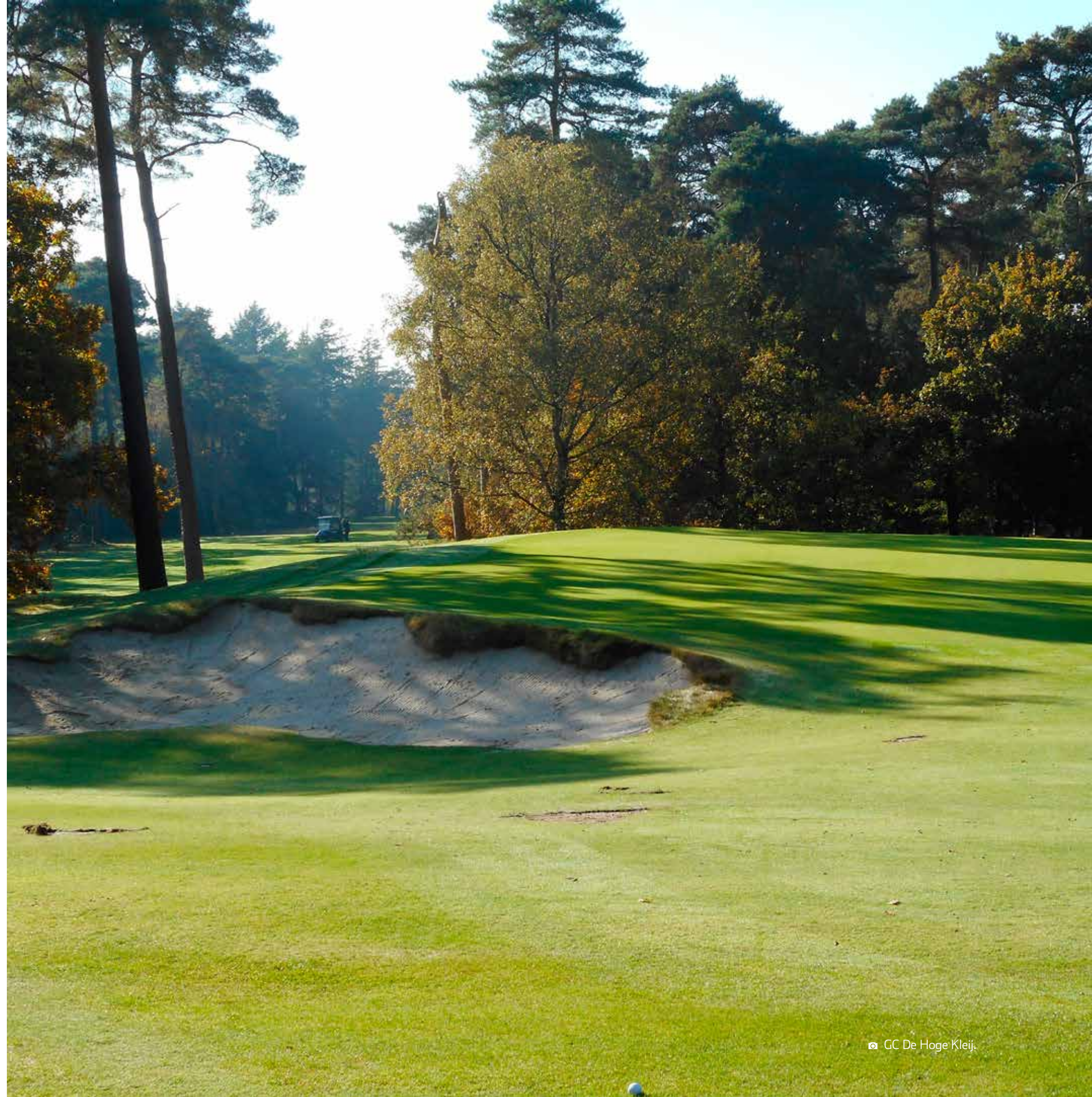
Commissie Course Rating

Christian Fung-A-You, voorzitter
Harrie Derksen
Johan Hallo

AFDELING ONTWIKKELING GOLF

Commissie Duurzaam!Golf

Tjeerd de Zwaan, voorzitter
Erik-Jan Beenackers
Margo Vliegthart

10 | Financieel overzicht

De NGF (geconsolideerd) sloot het boekjaar 2019 af met een positief resultaat van € 8K. De inkomsten laten in 2019 een negatieve afwijking zien van € 166.000 ten opzichte van de begroting over 2019. Het aantal golfers is, in tegenstelling tot 2018, meer gedaald dan begroot. In totaal zijn de baten via de Leden en de Stichting Golfsport € 50.000 lager dan begroot. Tijdens de Algemene Ledenvergadering in mei 2019 is de dubbelstelling van € 110.000 in de begroting 2019 besproken. Dat vertekent het beeld van € 197.000 lagere sponsorinkomsten. In werkelijkheid is deze € 87.000 lager, waarvan ongeveer € 30.000 te verklaren is door het annuleren van de Golf Awards. Er is gedurende het jaar geanticipeerd op de lagere opbrengsten door bepaalde uitgaven niet te doen of uit te stellen. Bovenstaande in ogenschouw nemende is de afwijking van € 166.000 klein. De post Subsidies is € 7.000 hoger dan begroot. De post Overige inkomsten is € 36.000 hoger uitgevallen door onder andere een hogere btw-teruggave.

Er is in 2019 ruim € 174.000 minder uitgegeven dan begroot. Grote kostenoverschrijdingen zitten in de ledenadministratie en automatiseringskosten (€ 287.000). Ook bij Wedstrijden is meer uitgegeven dan begroot (€ 28.000). Topgolf kende een overschrijding van € 62.000. Op de posten Vereniging (€ 31.000), Samenwerkingen (€ 42.000), Evenementen (€ 67.000), Jeugd & Familie (€ 128.000), Sportief beleid (€ 111.000), Duurzaam beheer (€ 50.000) en Marketing (€ 61.000) werd fors minder uitgegeven.

Het afgelopen jaar lag de focus net als voorgaande jaren op Jeugd & Familie, Sportief beleid, Duurzaam beheer en Topgolf, zoals geformuleerd in het beleidsplan. Daarnaast vergen de ICT-omgeving, het projectmanagement daarvan en de ontwikkeling van diverse platformen en de app GOLF.NL steeds meer tijd en financiële middelen. Dit zal in 2020 nog even doorlopen.

Het personeelsbestand van de NGF bestaat eind 2019 uit 41 werknemers (33,4 fte gemiddeld). Ten opzichte van 2018 is dat een stijging van 1 fte. De totale loonkosten zijn in 2019 ongeveer € 70.000 lager uitgevallen dan begroot.

Risico's en onzekerheden

Met een liquide eigen vermogen van ruim € 4,7 miljoen per 31 december 2019 kan de NGF grote operationele tegenvallers opvangen. Op voorstel van de penningmeester besloot het bestuur van de NGF dat 50% van het jaarlijkse kostenniveau de norm is voor de minimale hoogte van het eigen vermogen. Aan deze norm is eind 2019 voldaan. Derhalve stelt de penningmeester voor om het enkelvoudige resultaat van € 14.000 in een bestemmingsreserve voor 2018 uit te geven kosten op te nemen. De hiervoor aangemerkte kosten betreffen kosten ten behoeve van de inkoop van projectmanagement-ondersteuning voor ICT-projecten (€ 14.000).

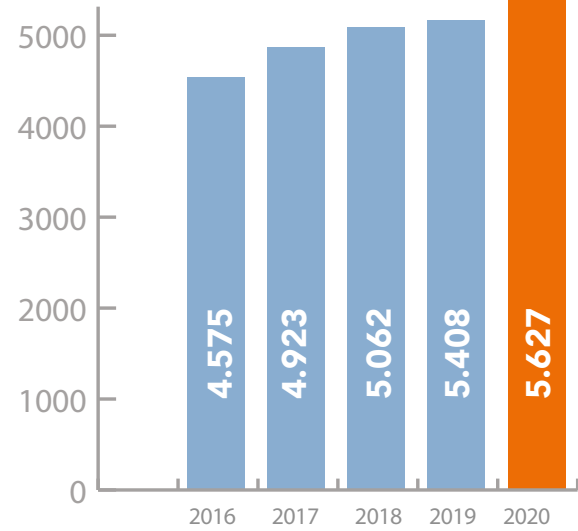
De uitbraak van het coronavirus heeft invloed op onze leden en ook op de NGF. Het zijn onzekere tijden en we weten nog niet wat het uiteindelijke effect zal zijn op de begroting 2020. We zijn reeds goed naar de uitgaven aan het kijken en nemen maatregelen die onze uitgaven zullen beperken, zonder onze leden en belangrijkste toeleveranciers tekort te doen en daarnaast kijken we ook hoe we onze leden in deze tijden kunnen ondersteunen.

Ultimo maart 2020 lijken de baten lager uit te vallen dan begroot. Met name de inkomsten van de Stichting Golfsport lopen achter ten opzichte van de begroting.

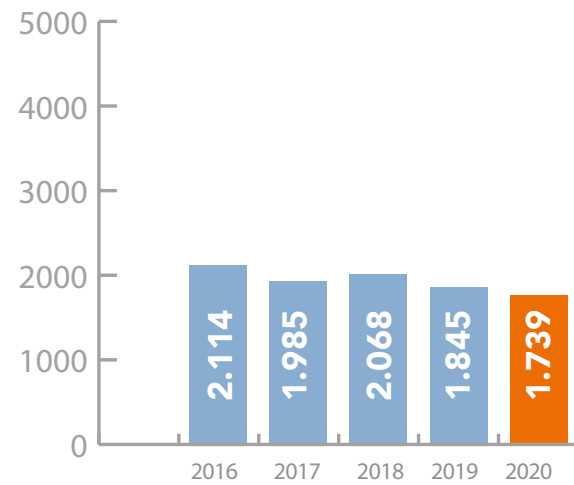
Het bestuur is tevreden met het financiële resultaat over 2019.

BATEN 2019

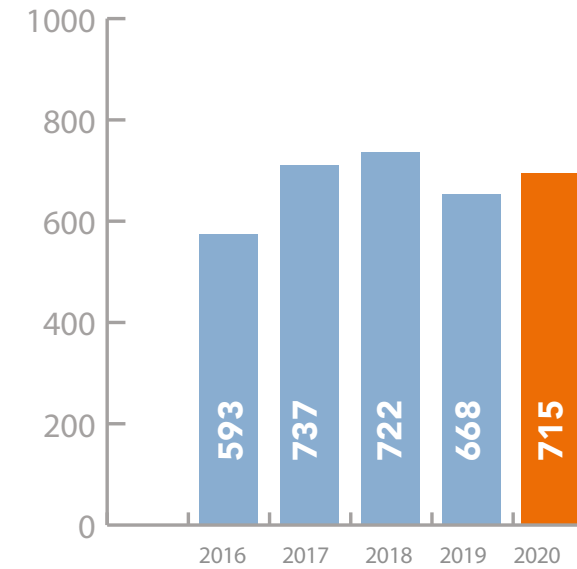
Contributie leden

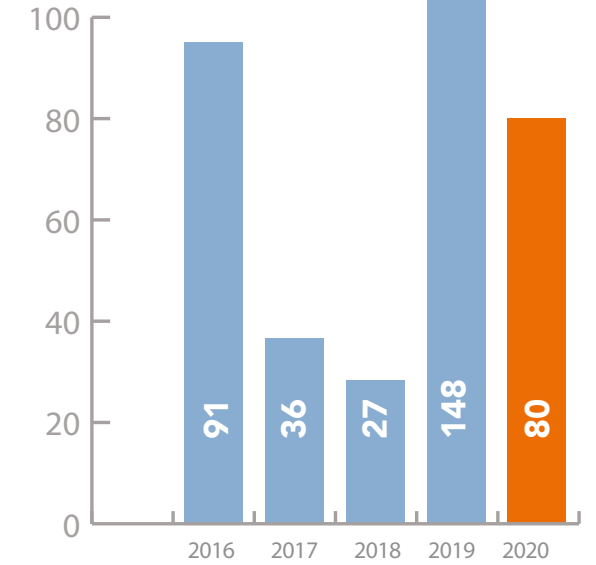
Bijdragen vrije golfers

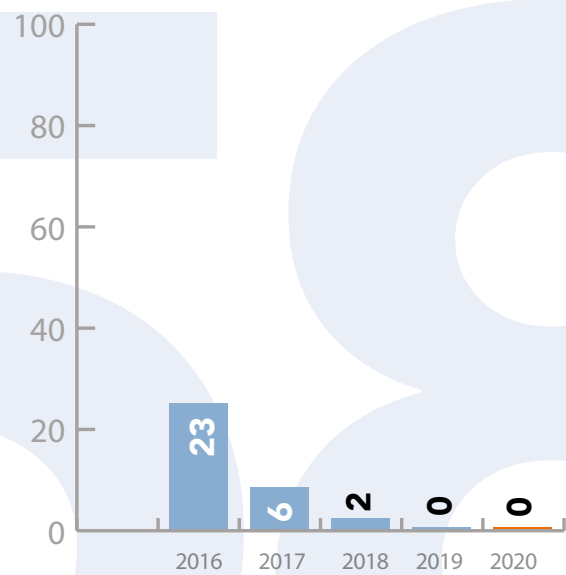
Sponsorbijdragen

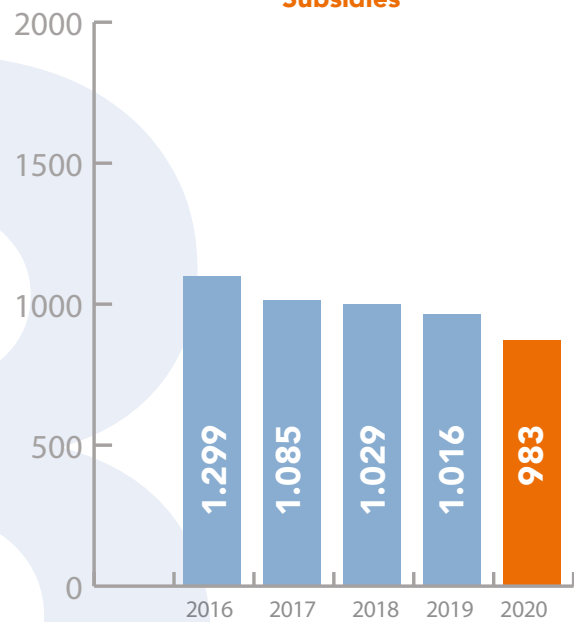
Publicaties

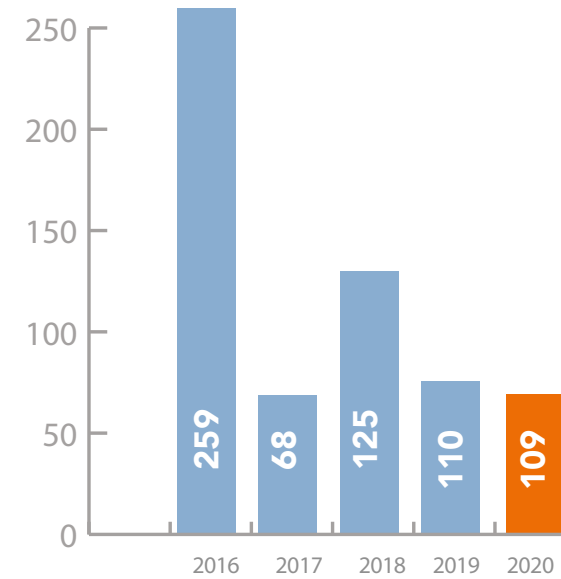
Rente

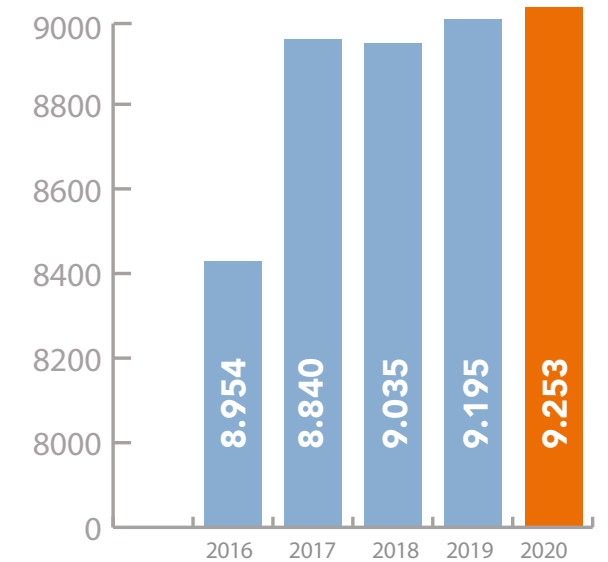
Subsidies

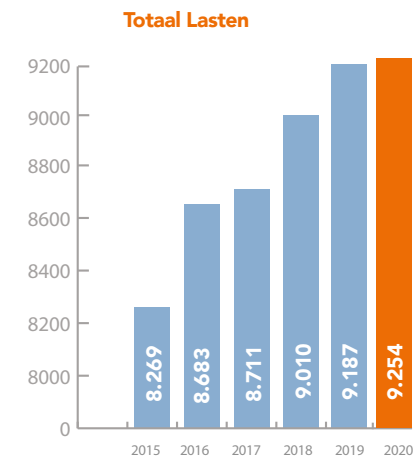
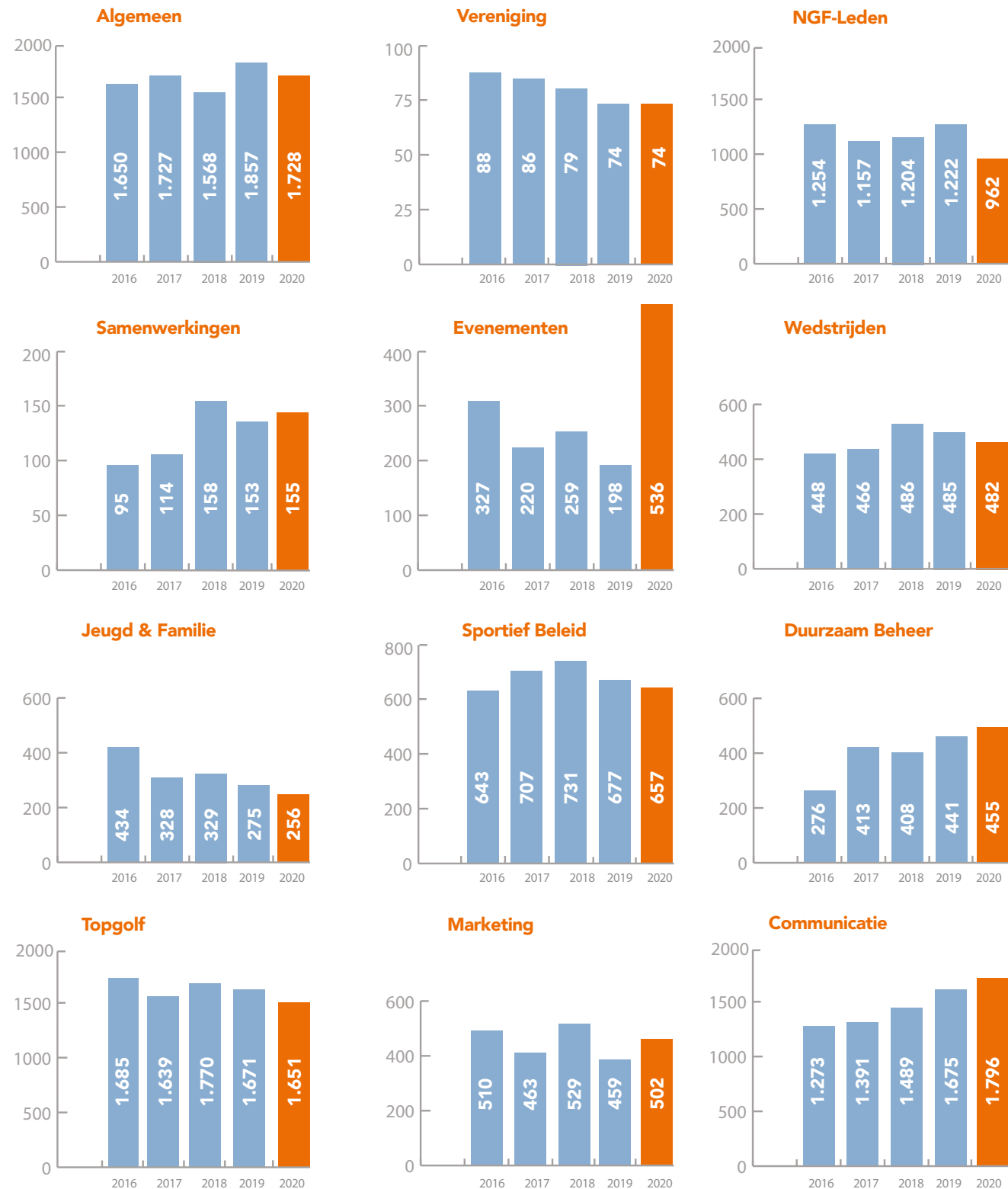
Overige

Totaal baten

LASTEN 2019

Geconsolideerde balans per 31 december 2019

(na voorstel resultaatbestemming, bedragen maal € 1.000)

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
Vaste activa		
Immateriële vaste activa [1]	390	136
Materiële vaste activa [2]	496	564
Vlottende activa		
Voorraden [3]	62	48
Debiteuren [4]	428	515
Vorderingen op groepsmaatschappijen [5]	52	6
Overige vorderingen [6]	895	321
Liquide middelen [7]	5.262	5.526
Totaal	7.585	7.116
PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
Eigen vermogen		
Algemene reserve [8]	4.728	4.728
Bestemmingsreserves [9]	278	301
Voorzieningen [10]	45	51
Kortlopende schulden en overlopende passiva [11]	2.534	2.036
Totaal	7.585	7.116

Geconsolideerde staat van Baten en Lasten over 2019 en 2018; begroting 2019 en 2020
 (bedragen maal € 1.000)

BATEN [12]	2019	BEGROTING 2019	2018	BEGROTING 2020
Contributie leden, handicapregistratie, golfbaanpermissie	5.354	5.291	5.009	5.574
Contributie niet-homeclub	54	52	53	53
Bijdragen vrije golfers	1.845	1.960	2.068	1.739
Bijdragen geassocieerden	0	0	7	0
Chipkaarten	14	0	15	15
Bankrente	0	0	2	0
Subsidies	1.016	1.009	1.029	983
Sponsorinkomsten	668	865	722	715
Publicaties	148	110	27	80
Doorberekende coaching	0	20	0	10
Inleggelden	41	35	32	40
Doorberekende servicekosten	0	0	0	0
Overige inkomsten	55	19	71	44
TOTAAL BATEN	9.195	9.361	9.035	9.253
LASTEN [13]	2019	BEGROTING 2019	2018	BEGROTING 2020
ALGEMEEN				
Algemeen Personeelskosten	401	365	302	389
Algemeen Verzekeringskosten personeel	31	22	22	32
Algemeen Vervoerskosten	213	200	214	190
Algemeen Overige personeelskosten	54	91	51	53
Algemeen Huisvesting	167	188	155	164
Algemeen Kantoor	106	156	158	99
Algemeen Automatisering	402	200	177	275
Algemeen Afschrijvingen	223	240	167	270
Algemeen Drukwerk	3	7	5	8
Algemeen Accountantskosten	28	28	31	28
Algemeen Juridische kosten	15	20	38	15
Algemeen Advieskosten	64	80	99	50
Algemeen Lidmaatschappen	141	144	138	144
Algemeen Reiskosten	9	20	11	11
TOTAAL ALGEMEEN	1.857	1.761	1.568	1.728
VERENIGING				
Verenigingskosten ALV	6	18	16	10
Verenigingskosten Bestuur	10	12	11	13
Verenigingskosten Commissies	58	75	52	51
TOTAAL VERENIGING	74	105	79	74

LASTEN [13]	2019	BEGROTING 2019	2018	BEGROTING 2020
NGF-LEDEN				
Kosten NGF-leden Personeelskosten	210	260	265	207
Kosten NGF-leden Bijeenkomsten	14	10	7	10
Kosten NGF-leden Ledenadministratie	365	355	493	345
Kosten NGF-leden software Ledenadministratie	220	135	150	150
Kosten NGF-leden Verzekeringen	106	106	106	106
Kosten NGF-leden Informatievoorziening	105	65	101	60
Kosten NGF-leden Opleidingen	23	31	21	21
Kosten NGF-Jeugd committed to	7	25	36	0
Kosten NGF-leden NGF Zakelijk	172	90	25	63
TOTAAL NGF-LEDEN	1.222	1.077	1.204	962
SAMENWERKINGEN				
Samenwerkingen PGA	53	60	52	50
Samenwerkingen NVG	60	65	63	65
Samenwerkingen NGA en Overig	0	0	0	0
Samenwerking DeWeerelt	40	70	43	40
TOTAAL SAMENWERKINGEN	153	195	158	155
EVENEMENTEN				
Evenementen Personeelskosten	64	65	67	136
Evenementen KLM Open	88	80	88	70
Evenementen ING Private Banking Golfweek	0	0	9	0
Evenementen Olympische Spelen	0	0	0	30
Evenementen Golf Awards	8	40	51	25
Evenementen Diversen	38	80	44	275
TOTAAL EVENEMENTEN	198	265	259	536
WEDSTRIJDEN				
Wedstrijden Personeelskosten	114	113	107	119
Wedstrijden Prijzen(gelden)	99	111	129	110
Wedstrijden Reis- en verblijfkosten	87	61	76	75
Wedstrijden Baanvergoedingen	121	118	118	128
Wedstrijden Kleding	41	30	32	30
Wedstrijden Gehandicaptengolf	14	11	8	11
Wedstrijden Diversen	9	13	16	9
TOTAAL WEDSTRIJDEN	485	457	486	482

LASTEN [13]	2019	BEGROTING 2019	2018	BEGROTING 2020
JEUGD & FAMILIE				
Jeugd & Familie Personeelskosten	140	194	169	96
Jeugd & Familie Familietoernooi	26	15	12	15
Jeugd & Familie GOLF RAAK! digitaal platform & administratie	0	6	2	3
Jeugd & Familie GOLF RAAK! materialen	25	21	19	28
Jeugd & Familie GOLF RAAK! campagnes	10	8	7	10
Jeugd & Familie GOLF RAAK! evenementen	67	93	120	73
Jeugd & Familie GOLF RAAK! diversen	7	66	0	31
TOTAAL JEUGD & FAMILIE	275	403	329	256
SPORTIEF BELEID				
Sportief beleid Personeelskosten	646	658	623	572
Sportief beleid De Golf Academie on tour	17	20	31	15
Sportief beleid De Golf Academie online	5	20	53	15
Sportief beleid Committed to-programma's	0	0	0	0
Sportief beleid Gehandicaptengolf	6	15	18	15
Sportief beleid Diversen	3	75	6	40
TOTAAL SPORTIEF BELEID	677	788	731	657
DUURZAAM BEHEER				
Duurzaam beheer Personeelskosten	232	232	200	229
Duurzaam beheer GEO	111	98	80	92
Duurzaam beheer Informatievoorziening	8	30	16	10
Duurzaam beheer Vogels	1	5	2	5
Duurzaam beheer Green Deal	- 10	15	18	15
Duurzaam beheer DTRF	78	78	62	78
Duurzaam beheer Vewin/VBN/NMF	0	5	3	5
Duurzaam beheer Golfalliantie	11	15	13	10
Duurzaam beheer Diversen	10	13	14	11
TOTAAL DUURZAAM BEHEER	441	491	408	455
TOPGOLF				
Topgolf Personeelskosten	214	226	209	223
Topgolf Coaching B- en C-selectie	282	203	229	233
Topgolf Coaching Oranje Heren	109	117	126	107
Topgolf Coaching Oranje Dames	78	102	205	92
Topgolf Coaching overig	157	150	163	155
Topgolf Mentale coaching	1	10	7	5
Topgolf Fysieke coaching	43	30	28	30
Topgolf Performance coaching	7	0	3	45

LASTEN [13]	2019	BEGROTING 2019	2018	BEGROTING 2020
Topgolf Opleiding coaches	90	91	56	84
Topgolf Reis- en communicatiekosten coaches	31	37	33	37
Topgolf Trainingen Nederland en buitenland	223	206	220	212
Topgolf Toernooien Buitenland	136	140	159	136
Topgolf WK	0	0	23	29
Topgolf ELTK	55	60	65	51
Topgolf IEAK	14	14	14	14
Topgolf Materialen spelers	17	10	13	15
Topgolf Medische ondersteuning	8	13	10	10
Topgolf Ondersteuning professionals	97	100	116	75
Topgolf Senioren	65	60	51	60
Topgolf Gehandicaptengolf	44	40	40	38
TOTAAL TOPGOLF	1.671	1.609	1.770	1.651
MARKETING				
Marketing Personeelskosten	164	190	186	183
Marketing Sponsorkosten	248	263	222	283
Marketing Wervingskosten	9	13	12	10
Marketing Fairwaystrokes	0	0	47	0
Marketing Inhuur derden	21	40	43	15
Marketing Diversen	17	14	19	11
TOTAAL MARKETING	459	520	529	502
COMMUNICATIE				
Communicatie Personeelskosten	284	274	230	314
Communicatie Campagnekosten	124	180	112	245
Communicatie GOLF.NL personeelskosten	256	218	205	309
Communicatie GOLF.NL online	242	450	242	475
Communicatie GOLF.NL Magazine	750	568	509	453
Communicatie GOLF.NL Weekly	10	0	191	0
Communicatie Diversen	0	0	0	0
TOTAAL COMMUNICATIE	1.675	1.690	1.489	1.796
TOTAAL LASTEN	9.187	9.361	9.010	9.254
RESULTAAT	8	0	25	- 1

De nummering bij de posten heeft betrekking op de toelichting zoals opgenomen in het apart verschenen Financieel verslag 2019.

HOOFDSPONSOR VAN HET NEDERLANDSE GOLF

MONTE REI
GOLF & COUNTRY CLUB

Deloitte.

Titleist **FJ**

MI&
COMPANY

COLOFON

Het Jaarverslag 2019 is een uitgave van de Koninklijke Nederlandse Golf Federatie te Utrecht.

Redactie

Daniëlla Demont, Mari Trini Hermoso, Gerard Louter, Frank Mulders, Chris Veldkamp, Daniëlle Wallet en Karianne van der Zant

Vormgeving

Saskia van Geijlswijk

Fotografie

Tim Buitenhuis, Maarten Eekelaar, Getty Images, Golfsupport.nl, Karin Lopulalan, Ronald Speijer, Koen Suyk, Willem Vernes

Productie

Koninklijke Nederlandse Golf Federatie
© 2020 NGF | Alle rechten voorbehouden